

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Załącznik nr 2

Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w RPO WSL na lata 2007-2013

**Szczegółowy opis priorytetów
Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Śląskiego na lata 2007 - 2013**

Katowice, luty 2008 r.

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ PIERWSZA	3
ZASADY OGÓLNE.	3
1. POJĘCIE KWALIFIKOWALNOŚCI WYDATKÓW.	3
2. PODMIOT PONOSZĄCY WYDATKI.	3
3. UZNANIE WYDATKU ZA PONIESIONY.	3
4. TERMIN PONIESIENIA WYDATKU.	4
5. OGÓLNE WARUNKI UZNANIA WYDATKU ZA KWALIFIKOWALNY.	4
6. PODATEK VAT.	5
8. WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE.	6
CZĘŚĆ DRUGA	7
9. WYDATKI NA PRZYGOTOWANIE PROJEKTU.	7
10. NABYCIE NIERUCHOMOŚCI.	7
11. ZAKUP ŚRODKÓW TRWAŁYCH.	8
12. ZAKUP WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH LUB PRAWNYCH.	9
13. LEASING ORAZ INNE TECHNIKI FINANSOWANIA NIERUCHOMOŚCI, ŚRODKÓW TRWAŁYCH I WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH I PRAWNYCH.	9
14. INSTALACJA ŚRODKÓW TRWAŁYCH.	9
15. ROBOTY BUDOWLANE.	10
16. NAJEM NIERUCHOMOŚCI LUB ICH CZĘŚCI.	10
17. WYNAGRODZENIA – KOSZTY OSOBOWE.	10
18. WYDATKI NA INSTRUMENTY FINANSOWE (DOKAPITALIZOWANIE FUNDUSZY).	11
19. WKŁAD NIEPIENIĘŻNY.	11
20. POZOSTAŁE WYDATKI.	12
21. PONOSZENIE WYDATKÓW CHARAKTERYSTYCZNYCH DLA INNEGO FUNDUSZU STRUKTURALNEGO (CROSS-FINANCING).	12
22. WYDATKI NA ZARZĄDZANIE PROJEKTEM.	12
23. WYDATKI NA USŁUGI FINANSOWE I ZABEZPIECZENIA.	13
24. WYDATKI NA PROMOCJĘ PROJEKTU.	13
CZĘŚĆ TRZECIA.....	14
RODZAJE WYDATKÓW KWALIFIKOWALNYCH W POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁANIACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2007-2013	14

CZĘŚĆ PIERWSZA ZASADY OGÓLNE.

1. Pojęcie kwalifikowalności wydatków.

- 1.1. Wydatek kwalifikowalny to wydatek spełniający warunki umożliwiające jego całkowite lub częściowe pokrycie środkami przeznaczonymi na realizację programu operacyjnego, pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej lub z publicznych źródeł krajowych.
- 1.2. Niniejsze wytyczne określają warunki uznania wydatku za wydatek kwalifikowalny w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Warunki te wynikają w szczególności z:
- regulacji prawnych dotyczących funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE,
  - *Krajowych wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013.*
- 1.3. Wydatek będzie uznany za kwalifikowalny, jeśli spełnia wszystkie dotyczące go warunki określone w niniejszych wytycznych.
- 1.4. W przypadku gdy pokrycie wydatku środkami przeznaczonymi na realizację programu operacyjnego stanowi pomoc publiczną w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktat Współpracy Europejskiej (lub pomoc *de minimis*), wydatek będzie uznany za kwalifikowalny, jeśli spełnia równocześnie:
- wszystkie dotyczące go warunki określone w niniejszych wytycznych, oraz
  - wszystkie dotyczące go warunki określone w programie pomocowym, tj. w akcie prawa polskiego stanowiącym podstawę prawną udzielenia pomocy.

2. Podmiot ponoszący wydatki.

- 2.1. Co do zasady, wydatkiem kwalifikowalnym jest wydatek poniesiony przez Beneficjenta, tj. podmiot z którym Instytucja Zarządzająca, Instytucja Pośrednicząca II stopnia zawarła umowę o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Wyjątki od tej zasady określają pkt 2.2. – 2.3.
- 2.2. W przypadku projektów realizowanych w ramach partnerstwa wydatkiem kwalifikowalnym jest wydatek poniesiony przez dowolnego uczestnika partnerstwa. Przez partnerstwo rozumie się grupę podmiotów utworzoną w celu wspólnej realizacji projektu w drodze umowy między tymi podmiotami.
- 2.3. W przypadku gdy projekt przewiduje nabycie praw do korzystania z aktywów w drodze leasingu wydatkiem kwalifikowalnym może być wydatek na zapłatę rat leasingowych ponoszony przez leasingobiorcę.

3. Uznanie wydatku za poniesiony.

- 3.1. Co do zasady wydatek uznaje się za poniesiony, jeżeli nastąpił faktyczny przepływ środków pieniężnych od podmiotu ponoszącego wydatek do innego podmiotu. Wyjątki od tej zasady określają pkt 3.2. – 3.3.
- 3.2. Wydatek kwalifikowalny polegający na wniesieniu wkładu niepieniężnego uważa się za poniesiony, jeśli wkład został faktycznie wniesiony.

3.3. Wydatek dokonany w drodze kompensaty należności od określonego podmiotu i zobowiązań wobec tego podmiotu uważa się za poniesiony, jeśli podmiot ten uznał kompensatę.

4. Termin poniesienia wydatku.

4.1. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 kwalifikowalne są wydatki poniesione nie wcześniej niż 01.01.2007 r. oraz nie później niż 31.12.2015 r.

4.2. W zakresie projektów, których wsparcie nosi znamiona pomocy publicznej, rozpoczęcie okresu kwalifikowalności wynikać będzie z zapisów właściwych rozporządzeń Ministra Rozwoju Regionalnego.

4.3. W przypadku projektów, których rzeczowa realizacja inwestycji rozpoczęła się przed okresem kwalifikowalności tj. 01.01.2007 r. koszty mogą zostać uznane za kwalifikowalne jeżeli wydatek został faktycznie poniesiony w 2007 r. Oznacza to, że datą poniesienia wydatków kwalifikujących się do otrzymania pomocy przez Beneficjenta jest data przekazania środków na rzecz wykonawcy (zapłaty).

4.4. Terminy poniesienia wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu określa harmonogram płatności będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie. Terminy te nie mogą wykraczać poza daty graniczne określone w pkt 4.1.

4.5. W umowie o dofinansowanie zawieranej pomiędzy Instytucją Zarządzającą a Beneficjentem wskazać należy ostateczny termin, do którego Beneficjent zobowiązany jest złożyć ostatni wniosek o płatność w projekcie¹.

4.6. Umowa o dofinansowanie może dopuszczać uznanie za kwalifikowalne wydatków poniesionych przed dniem jej zawarcia.

4.7. Za datę poniesienia wydatku przyjmuje się:

a) w przypadku wydatków pieniężnych:

- dokonanych przelewem lub obciążeniową kartą płatniczą - datę obciążenia rachunku bankowego podmiotu ponoszącego wydatek,
- dokonanych kartą kredytową lub podobnym instrumentem płatniczym o odroczonej płatności - datę transakcji skutkującej obciążeniem rachunku karty kredytowej lub podobnego instrumentu,
- dokonanych gotówką - datę faktycznego dokonania płatności,

b) w przypadku wkładu rzeczowego - datę faktycznego wniesienia wkładu, jednak nie wcześniej niż 01.01.2007 r.,

c) w przypadku kompensaty - datę uznania kompensaty przez drugą stronę, jednak nie wcześniej niż 01.01.2007 r.

5. Ogólne warunki uznania wydatku za kwalifikowalny.

5.1. Wydatek powinien być niezbędny dla realizacji projektu.

5.2. Wydatek powinien być dokonany zgodnie z obowiązującym prawem. W szczególności:

- wydatek poniesiony przez podmiot zobowiązany do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych powinien być dokonany zgodnie z tą ustawą,
- wydatek poniesiony przez przedsiębiorcę powinien być dokonany zgodnie z art. 22 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

---

¹ Obowiązek przestrzegania zasady n+3(2) dla realizacji projektu.

- 5.3. Wydatek powinien być dokonany zgodnie z umową o dofinansowanie projektu. Umowa ta może w szczególności określać – w ramach określonych niniejszymi wytycznymi - szczegółowe rodzaje wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu, maksymalne kwoty wydatków kwalifikowalnych poszczególnych rodzajów oraz terminy ich dokonywania.
- 5.4. Wydatek powinien być dokonany w sposób oszczędny, tzn. w oparciu o zasadę dążenia do uzyskania założonych efektów przy jak najniższej kwocie wydatku. Zasadę tę uznaje się za spełnioną w szczególności wówczas, gdy wydatek był dokonany w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych. Jeśli wydatek był dokonany w innym trybie, to ciężar udowodnienia zachowania tej zasady spoczywa na podmiocie ponoszącym wydatek².
- 5.5. Wydatek, który został uznany za kwalifikowalny w ramach danego projektu dofinansowanego środkami publicznymi krajowymi lub wspólnotowymi nie może być ponownie uznany za wydatek kwalifikowalny w ramach innego projektu.
- 5.6. Wydatek powinien być należycie udokumentowany. Dowodem poniesienia wydatku jest faktura lub inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej wraz z dowodami zapłaty. W przypadku płatności gotówkowej, jeśli IZ nie określi inaczej, wystarczającym dowodem jest faktura z adnotacją „zapłacono gotówką” opatrzona podpisem upoważnionej osoby (wystawcy/sprzedawcy). W przypadkach, gdy potwierdzenie poniesienia wydatków ww. dokumentami nie jest możliwe, dowodem poniesienia wydatku jest dokument (dokumenty) określony przez Instytucję Zarządzającą.

6. Podatek VAT.

- 6.1. Podatek VAT zapłacony w związku z dokonaniem wydatku kwalifikowalnego jest kwalifikowalny tylko wówczas, gdy został ostatecznie poniesiony i w myśl przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług nie może zostać odzyskany.
- 6.2. Jeśli podatek VAT zapłacony w związku z dokonaniem wydatku kwalifikowalnego może być częściowo odzyskany, to kwalifikowalna jest ta część podatku VAT, która nie może zostać odzyskana.
- 6.3. Beneficjent zobowiązany jest załączyć do wniosku aplikacyjnego oświadczenie, w którym zadeklaruje, czy w ramach realizowanego projektu będzie miał możliwość odzyskania podatku VAT poniesionego w związku z realizacją projektu.

7. Projekty generujące dochód.

- 7.1. Wydatki kwalifikowalne poniesione w związku z realizacją projektu generującego dochód nie mogą przekroczyć bieżącej wartości kosztu inwestycji pomniejszonej o bieżącą wartość dochodu netto z inwestycji w okresie referencyjnym³.
- 7.2. W przypadku, gdy nie wszystkie koszty inwestycji kwalifikują się do współfinansowania, dochód zostaje przyporządkowany proporcjonalnie do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych części kosztu inwestycji.
- 7.3. Kalkulacja oczekiwanego dochodu netto z inwestycji dokonywana jest w studium wykonalności lub biznes planie przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.

² W tym przypadku istnieje obowiązek przedstawienia co najmniej 2 konkurencyjnych dowodów w dowolnym formacie.

³ Okresy referencyjne dla poszczególnych sektorów zostały wskazane w wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego dotyczących projektów generujących dochody.

7.4. Metodologia obliczania i przedstawiania w projekcie generowanego dochodu, a także sposobu jego monitorowania jest przedmiotem odrębnych wytycznych dotyczących projektów generujących dochody⁴.

7.5. Powyższych zasad nie stosuje się do projektów podlegających zasadom dotyczącym pomocy publicznej w rozumieniu art. 87 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

8. Wydatki niekwalifikowalne.

8.1. W żadnym wypadku nie są kwalifikowalne wydatki na:

- a) pokrycie odsetek od zadłużenia lub innych kosztów kredytu,
- b) pokrycie kosztów prowizji pobieranych w ramach operacji wymiany walut oraz ujemne różnice kursowe ponoszone w ramach wdrażania projektu,
- c) nabycie aktywów, które były współfinansowane ze środków krajowych lub wspólnotowych w ciągu 7 lat poprzedzających datę ich nabycia,
- d) pokrycie kosztów kar i grzywien, a także kosztów procesów sądowych oraz kosztów realizacji ewentualnych postanowień wydanych przez sąd,
- e) pokrycie kosztów związanych z umową leasingu, a w szczególności: podatku, marży finansującego, odsetek od refinansowania kosztów, kosztów ogólnych, opłat ubezpieczeniowych,
- f) wypełnienie formularza wniosku (aplikacyjnego) o dofinansowanie projektu.

8.2. Wydatki związane z odzyskiwaniem kwot nienależnie wypłaconych mogą zostać uznane za wydatki kwalifikowalne, o ile zostały poniesione po uprzedniej akceptacji Instytucji Zarządzającej.

8.3. Wydatki związane z poniesieniem strat lub dodatkowych kosztów na skutek nieprawidłowej i nieterminowej realizacji projektu przez wykonawcę mogą zostać uznane za kwalifikowalne w przypadku, gdy Beneficjent rzetelnie udokumentuje poniesioną stratę/koszty. W sytuacji, gdy wyliczenie ww. straty/kosztów jest niemożliwe, uzyskana przez Beneficjenta kara umowna/odszkodowanie w całości pomniejsza kwotę wydatków kwalifikowalnych stanowiącą podstawę do wyliczenia kwoty refundacji.

---

⁴ Metodologia obliczania generowanego dochodu znajduje się w krajowych Wytycznych w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód 19.09.2007 r., w Wytycznych do studiów wykonalności

CZĘŚĆ DRUGA

WARUNKI UZNANIA ZA KWALIFIKOWALNE POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW WYDATKÓW.

A. Wydatki związane z przygotowaniem projektu.

9. Wydatki na przygotowanie projektu.

9.1. Wydatki na zakup usług dotyczących opracowania dokumentacji związanej z przygotowaniem projektu mogą zostać uznane za kwalifikowalne, jeśli dokumentacja taka jest wymagana przez prawo krajowe bądź wspólnotowe albo przez Instytucję Zarządzającą. Dotyczy to w szczególności wydatków na opracowanie:

- studium wykonalności,
- oceny oddziaływania na środowisko (raport oddziaływania na środowisko),
- dokumentacji technicznej (m. in. koncepcja budowlana, projekt budowlany, projekt architektoniczny i wykonawczy, prace geodezyjne, program funkcjonalno-użytkowy, kosztorys ofertowy, inwestorski),
- przygotowanie dokumentacji przetargowej, publikacje ogłoszeń przetargowych,
- innych dokumentów dołączanych do wniosku o dofinansowanie, jeżeli wymagany w ramach danego priorytetu.

9.2. Warunkiem uznania wydatków określonych w ppkt 9.1. za kwalifikowalne jest wskazanie tych wydatków we wniosku aplikacyjnym będącym załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu.

9.3. Postanowienia ppkt 9.1. - 9.2. stosuje się odpowiednio w przypadku dokonywania zmian w projekcie.

9.4. Postanowienia ppkt 9.1. - 9.2. nie stosuje się do Mikroprzedsiębiorstw oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw⁵.

B. Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu.

10. Nabycie nieruchomości.

10.1. Wydatek na nabycie nieruchomości może być uznany za kwalifikowalny jeśli nabycie nieruchomości zostało przewidziane we wniosku o dofinansowanie projektu i uwzględnione w umowie o dofinansowanie projektu.

10.2. Wydatek na nabycie nieruchomości obejmuje:

- cenę nabycia nieruchomości lub kwotę odszkodowania z tytułu wywłaszczenia nieruchomości,
- wydatek na tymczasową dzierżawę nieruchomości w przypadku jej wywłaszczenia,
- kwotę odszkodowania z tytułu ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania obejmującego nieruchomość,
- wydatek na wycenę rzeczoznawcy,
- wydatek na sporządzenie niezbędnych map,
- wydatek na opłatę notarialną.

---

⁵ Zgodnie z definicją zawartą w Załączniku nr I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 364/2004 z dnia 25 lutego 2004 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 70/2001 i rozszerzającego jego zakres w celu włączenia pomocy dla badań i rozwoju (Dz.U. L 63 z 28.02.2004 r., str. 22).

- 10.3. Podstawą uznania wydatków, związanych z nabyciem nieruchomości, za kwalifikowalne jest przedstawienie operatu szacunkowego. Jeżeli cena nabycia nieruchomości jest wyższa niż jej wartość rynkowa, potwierdzona operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603, z późn. zm.), to różnicy między ceną nabycia a wartością rynkową nie uwzględnia się w wydatkach kwalifikowalnych.
- 10.4. Jeżeli tylko część nabywanej nieruchomości jest niezbędna na cele realizacji projektu to za wydatek kwalifikowalny może być uznana odpowiednia część ceny nabycia nieruchomości.
- 10.5. Wydatki na nabycie nieruchomości niezabudowanej (gruntu) lub na nabycie nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków mogą być uznane za kwalifikowalne do wysokości 10 % całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
- 10.6. W przypadku zakupu nieruchomości z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków operat, o którym mowa w ppkt 10.3. powinien wyszczególniać wartość gruntu i wartość budynków. W tym przypadku wartości budynków nie uwzględnia się w wydatkach kwalifikowalnych, natomiast mogą zostać uznane za kwalifikowalne wydatki na wyburzenie budynków, o ile spełniają pozostałe warunki określone w niniejszych wytycznych.
- 10.7. Wydatki na nabycie nieruchomości zabudowanej (tj. budynku oraz gruntu na której został wybudowany) mogą być uznane za kwalifikowalne jeśli pomiędzy zakupem tej nieruchomości a celami projektu istnieje bezpośredni związek⁶.
- 10.8. Koszt nabycia nieruchomości zabudowanej może być uznany za kwalifikowalny, pod warunkiem, że w okresie 7 lat poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie nieruchomość ta nie została zakupiona z wykorzystaniem środków publicznych krajowych lub pochodzących z funduszy Unii Europejskiej (dokumentem poświadczającym ten fakt może być oświadczenie sprzedawcy).

11. Zakup środków trwałych.

- 11.1. Wydatek na zakup środka trwałego może być uznany za kwalifikowalny, jeśli ten środek trwały w całym okresie od jego zakupu do zakończenia okresu trwałości projektu:
- a) będzie służył do realizacji projektu, oraz
  - b) będzie włączony do rejestru środków trwałych Beneficjenta⁷.
- 11.2. Jeżeli cena nabycia używanego środka trwałego będzie wyższa, niż jego wartość rynkowa ustalona przez niezależnego rzeczoznawcę, różnicy między ceną nabycia a wartością rynkową nie uważa się za wydatek kwalifikowalny.
- 11.3 Koszt nabycia używanych środków trwałych może być uznany za kwalifikowalny, pod warunkiem, że:
- w okresie 7 lat poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie środki trwałe nie został zakupiony z wykorzystaniem środków publicznych krajowych lub

⁶ Budynek i grunt na której został wybudowany traktowane są jako całość. Nie można dokonać rozróżnienia na budynek i niezabudowany grunt. Po zakupieniu nieruchomości do celu realizacji projektu nie będzie możliwe dokonanie podziału gruntu, wynajmu ani jego dzierżawy.

⁷ W przypadku wymiany maszyn i urządzeń, które z uwagi na szybki postęp technologiczny stały się przestarzałe w okresach – odpowiednio 5 i 3 lata – nie będzie uznana za nieutrzymanie inwestycji, o ile działalność gospodarcza związana z inwestycją będzie prowadzona przez beneficjenta pomocy przez minimalny wymagany okres.

pochodzących z funduszy Unii Europejskiej (dokumentem poświadczającym ten fakt może być oświadczenie sprzedawcy),

- cena środka trwałego nie przekracza wartości rynkowej, określonej na dzień zakupu i jest niższa od ceny nowego środka trwałego,
- środek trwały posiada właściwości techniczne niezbędne do realizacji przedsięwzięcia objętego dofinansowaniem oraz spełnia obowiązujące normy i standardy.

12. Zakup wartości niematerialnych lub prawnych.

12.1. Wydatek na zakup wartości niematerialnej lub prawnej może zostać uznany za wydatek kwalifikowalny, jeśli wartość ta:

- zostanie nabyta od strony trzeciej na warunkach rynkowych, oraz
- zostanie ujęta w aktywach nabywcy, oraz
- podlega amortyzacji zgodnie z przepisami o rachunkowości.

13. Leasing oraz inne techniki finansowania nieruchomości, środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

13.1. Wydatek związany z nabyciem prawa do używania nieruchomości, środka trwałego bądź wartości niematerialnej lub prawnej może być uznany za kwalifikowalny, jeśli:

- spełnione są warunki określone odpowiednio w pkt 10, 11 lub 12, oraz
- spełnione są warunki określone w niniejszym punkcie.

13.2. Wydatek leasingobiorcy poniesiony na spłatę części raty leasingowej odpowiadającej spłacie kapitału leasingowanego aktywa może być uznany za kwalifikowalny pod następującymi warunkami:

- wydatek leasingodawcy na nabycie przedmiotu leasingu nie został uznany za wydatek kwalifikowalny,
- prawo własności przedmiotu leasingu zostanie przeniesione na Beneficjenta po okresie spłaty wszystkich rat leasingowych,
- przedmiot leasingu został nabyty po cenie rynkowej a łączna kwota wydatków uznanych za kwalifikowalne nie przekroczy tej ceny,
- wydatek jest poniesiony w okresie realizacji projektu i dotyczy raty leasingowej, której termin płatności przypada w okresie realizacji projektu,
- w przypadku gdy przepisy prawa podatkowego przewidują dla umowy leasingu wystawienie jednej faktury w dniu zawarcia umowy a refundacja następuje na rzecz leasingobiorcy, dowodem poniesienia wydatku jest harmonogram spłat wraz z informacją o płatnościach i wyciągiem bankowym.

13.3. Wydatek związany z nabyciem prawa do używania nieruchomości, środka trwałego bądź wartości niematerialnej lub prawnej przy zastosowaniu techniki finansowania innej niż leasing może być uznany za kwalifikowalny pod następującymi warunkami:

- wydatki związane z zastosowaniem tej techniki finansowania zostaną wskazane we wniosku o dofinansowanie projektu lub dokumentacji stanowiącej załącznik do wniosku o dofinansowanie, bądź umowy o dofinansowanie projektu, oraz
- Beneficjent wykaże, iż zastosowanie tej techniki finansowania jest najbardziej efektywną metodą pozyskania danego dobra.

14. Instalacja środków trwałych.

14.1. Wydatek na instalację środka trwałego może być uznany za wydatek kwalifikowalny, o ile w ramach tego samego projektu kwalifikowalny jest wydatek na nabycie (zakup lub leasing) tego środka trwałego.

15. Roboty budowlane.

15.1. Wydatki na zakup materiałów lub robót budowlanych mogą być uznane za wydatki kwalifikowalne, jeśli zostały przedstawione we wniosku aplikacyjnym będącym załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu.

15.2. Wydatki na przebudowę urządzeń obcych mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli konieczność ich przebudowy wynika z projektu budowlanego.

15.3. Wydatki na opłaty za przyłączenie do sieci mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli tak stanowi umowa o dofinansowanie projektu.

15.4. Wydatki na odtworzenie nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli obowiązek odtworzenia nawierzchni drogi wynika z zezwolenia na zajęcie pasa drogowego.

15.5. Wydatki na odszkodowania za zajęcie cudzej nieruchomości na czas prowadzenia robót budowlanych lub za utracone zbiory, mogą być uznane za kwalifikowalne.

15.6. Wydatki związane z uzyskaniem prawa dostępu do terenu budowy mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli nie jest możliwy swobodny dostęp do terenu budowy z drogi publicznej.

15.7. Wydatki na prace budowlane, w szczególności na:

- przygotowanie terenu pod budowę,
- prace rozbiórkowe,
- prace geodezyjne,
- prace ziemne,
- prace budowlano-montażowe,
- prace budowlane,
- prace remontowe,
- prace modernizacyjne,
- prace konserwacyjne,
- prace wykończeniowe,

mogą być uznane za kwalifikowane, jeżeli są niezbędne do realizacji projektu.

16. Najem nieruchomości lub ich części.

16.1. Wydatek na najem nieruchomości lub jej części może być uznany za wydatek kwalifikowalny pod warunkiem, że wynajmowana nieruchomość (część nieruchomości) jest wykorzystywana wyłącznie na cele projektu i Beneficjent zagwarantuje, iż umowa najmu będzie zawarta na okres niezbędny dla realizacji projektu.

17. Wynagrodzenia – koszty osobowe.

17.1. Wydatek na wynagrodzenie⁸ może zostać uznany za wydatek kwalifikowalny w przypadku pracownika bezpośrednio zatrudnionego przy realizacji projektu, kiedy można wykazać, że jego udział w realizacji inwestycji jest niezbędny i w sposób zasadniczy przyczynia się do osiągnięcia rezultatów projektu. Ponadto, muszą być spełnione następujące warunki:

- a) powierzenie pracownikowi zadań przy realizacji projektu nastąpiło na piśmie,
- b) wniosek aplikacyjny będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu przewiduje kwalifikowalność wydatków na wynagrodzenia.

---

⁸ Wydatki na obciążenia publicznoprawne, nakładane na pracodawcę w związku z wypłatą wynagrodzenia uznanego za wydatek kwalifikowalny, stanowią również wydatki kwalifikowalne.

17.2. Podstawą uznania kosztów osobowych za kwalifikowalne są:

- a) przedłożenie umowy o pracę lub opisu stanowiska określającego obowiązki i wymiar etatu pracownika,
- b) do wniosku o płatność należy załączyć listę obecności (wystarczające w przypadku zatrudnienia w pełnym wymiarze) oraz dodatkowo karty czasu pracy (w przypadku personelu zatrudnionego w niepełnym wymiarze godzin), listę płac⁹ oraz/lub potwierdzenie dokonania przelewu z konta,
- c) stawki płacowe dla personelu realizującego projekt można uznać za kwalifikowalne do wysokości przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku aplikacyjnego.

17.3. Koszty związane z zatrudnieniem (zlecenie usługi) menadżera projektu mogą zostać uznane za kwalifikowalne tylko w przypadku dużych wielozadaniowych inwestycji, realizowanych przez kilka podmiotów, dla których wymagana jest koordynacja podejmowanych działań. Wydatki związane z zatrudnieniem (zleceniem usługi) menadżera projektu mogą zostać uznane za kwalifikowalne pod następującymi warunkami :

- zakres obowiązków jest nierozdzielnie związany z koordynacją prac niezbędnych do realizacji projektu,
- wraz z wnioskiem o płatność zostanie przedłożona umowa lub opis stanowiska określającego obowiązki i wymiar czasu pracy na w/w stanowisku,
- wysokość wynagrodzenia można uznać za kwalifikowalne do wysokości przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku aplikacyjnego.

18. Wydatki na instrumenty finansowe (dokapitalizowanie funduszy).

18.1. W przypadku, gdy projekt polega na dofinansowaniu funduszu, z którego są udzielane pożyczki, za wydatki kwalifikowalne uznaje się kwoty udzielonych pożyczek.

18.2. W przypadku, gdy projekt polega na dofinansowaniu funduszu, z którego są udzielane poręczenia, za wydatki kwalifikowalne uznaje się kwotę niezbędną do pokrycia udzielonych gwarancji, określoną przez niezależnego audytora.

18.3. Kwalifikowalne są wydatki związane z udzieleniem wsparcia w formie pożyczek lub poręczeń dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, prowadzących działalność o charakterze regionalnym, tj. Lokalizacja inwestycji znajduje się w granicach administracyjnych Województwa Śląskiego.

19. Wkład niepieniężny.

19.1. Wkład niepieniężny¹⁰ polega na wniesieniu nieruchomości, urządzeń, materiałów (surowców), ekspertyz lub nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy.

19.2. Wkład niepieniężny może zostać uznany za wydatek kwalifikowalny pod następującymi warunkami:

- wartość wkładu niepieniężnego może zostać w niezależny sposób wyceniona oraz - jeśli zaistnieje taka konieczność – zweryfikowana,
- w przypadku nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy, jej wartość określa się z uwzględnieniem ilości poświęconego czasu na jej wykonanie oraz średniej rynkowej stawki godzinowej lub dziennej za dany rodzaj pracy,

⁹ Tylko w przypadku, jeśli zostały zapłacone wszystkie składki.

¹⁰ Z zastrzeżeniem art. 11 ust. 2 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1081/2006.

- w przypadku wniesienia wkładu niepieniężnego w postaci gruntu lub nieruchomości zabudowanej, dodatkowo zastosowanie mają zasady określone w pkt 9 i 10.

19.3. W przypadku wniesienia przez Beneficjenta wkładu niepieniężnego do projektu, współfinansowanie ze środków programu operacyjnego nie może przekroczyć wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych pomniejszonych o wartość wkładu niepieniężnego.

20. Pozostałe wydatki.

20.1. Wydatki inne, niż określone w pkt 9-20 mogą zostać uznane za kwalifikowalne o ile tak stanowi wniosek aplikacyjny będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu i są niezbędne dla realizacji projektu oraz są wymagane dokumentami programowymi.

21. Ponoszenie wydatków charakterystycznych dla innego funduszu strukturalnego (cross-financing).

21.1. Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego jest fiinansowany środkami Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W związku z tym wydatki na działania określone w art. 3 Rozporządzenia Rady (WE) Nr 1081/2006 są objęte mechanizmem elastycznego finansowania (cross-financing).

21.2. Łączna kwota wydatków objętych mechanizmem elastycznego finansowania uznanych za kwalifikowalne nie może przekroczyć 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych ponoszonych w ramach danego priorytetu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

C. Wydatki związane z zarządzaniem projektem i jego obsługą.

22. Wydatki na zarządzanie projektem.

22.1. Wydatki na nabycie usług polegających na wykonywaniu czynności w ramach zarządzania projektem (np. obsługi księgowej, monitorowania) mogą być uznane za wydatki kwalifikowalne z zachowaniem warunków określonych w pkt 17.

22.2. Wydatki na analizy i ekspertyzy niezbędne do realizacji projektu mogą być uznane za kwalifikowalne jeśli tak stanowi wniosek aplikacyjny będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu.

22.3. Wydatki na audyt projektu mogą być uznane za kwalifikowalne w przypadku projektów dużych, wielozadaniowych, realizowanych przez kilka podmiotów, lub których wartość całkowita przekracza 30 mln PLN dla robót budowlanych lub co najmniej 5 mln PLN dla dostawców bądź usług. Wymagany jest przepisami prawa lub postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu. Audyt ten musi być przeprowadzony przez Beneficjenta przed terminem zakończenia rzeczowego realizacji projektu.

22.4. Do wydatków na zarządzanie projektem stosuje się odpowiednio postanowienia pkt 17.

22.5. Wydatki na zakup środków trwałych, służących do zarządzania projektem, nie są kwalifikowalne.

22.6. Wydatki na zakup wyposażenia innego niż środki trwałe, służącego do zarządzania projektem, mogą być uznane za wydatki kwalifikowalne.

23. Wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia.

23.1. Wydatki na pokrycie opłat związanych z prowadzeniem rachunku bankowego na potrzeby projektu mogą być uznane za kwalifikowane o ile tak stanowi wniosek aplikacyjny będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu.

23.2. Wydatki poniesione na instrumenty zabezpieczające realizację umowy o dofinansowanie mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli obowiązek ustanowienia zabezpieczenia wynika z postanowień umowy o dofinansowanie.

24. Wydatki na promocję projektu.

24.1. Wydatki na działania służące informacji o projekcie, wymagane przepisami art. 8 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 mogą zostać uznane za kwalifikowalne, o ile stanowi tak wniosek aplikacyjny będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu¹¹.

24.2. Za kwalifikowalne można uznać jedynie koszty informacji i promocji integralnie związane z realizacją projektu pod warunkiem, iż wynoszą one do 10% wartości projektu, nie więcej niż 250 000 PLN.

---

¹¹ Wytyczne Instytucji Zarządzającej RPO WSL na lata 2007-2013 dla Beneficjentów w zakresie informacji i promocji.

CZĘŚĆ TRZECIA

RODZAJE WYDATKÓW KWALIFIKOWALNYCH W POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁANIACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2007-2013

PRIORYTET I. BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY, INNOWACJE I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

DZIAŁANIE 1.1 Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu

PODDZIAŁANIE 1.1.1. Infrastruktura rozwoju gospodarczego

Do wydatków kwalifikowalnych w ramach poddziałania zalicza się m.in.:

1) prace przygotowawcze:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszt nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu,
- koszt nabycia nieruchomości zabudowanej.

2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym:

- koszty nabycia robót i materiałów budowlanych związanych z budową, rozbudową lub remontem obiektów budowlanych, budowli i lokali,
- koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiórkowe, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne, prace wykończeniowe),
- koszty przebudowy infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją,
- koszty prac wykończeniowych,
- koszty zakupu wyposażenia nierozzerwalnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
- koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji i nadzór,
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 100 000 PLN),
- wydatki poniesione na usługi w zakresie audytu,
- zakup usług doradczych dla instytucji zarządzających parkami przemysłowymi, technologicznymi oraz inkubatorami przedsiębiorczości (w tym przedsiębiorczości akademickiej).

Typ projektu 7:

- koszty wsparcia instrumentów inżynierii finansowej (funduszy gwarancyjnych, funduszy pożyczkowych), koszty administrowania funduszem, ponoszone przez osobę prawną zarządzającą funduszem, w szczególności koszty zatrudnienia kadry i ekspertów, koszty powierzchni biurowej i wyposażenia biurowego, koszty przygotowania i monitorowania inwestycji, koszty analiz, koszty badania inwestycji, badania rynku itp., koszty promocji – do wysokości ustalonej w umowie o udzieleniu wsparcia, nie przekraczającej 5% kwoty wypłaconych pożyczek, udzielonych poręczeń.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- prowizje pobierane w ramach operacji wymiany walut oraz ujemne różnice kursowe, z wyjątkiem projektów współpracy ponadnarodowej,
- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- kary i grzywny, a także wydatki poniesione w związku z procesami sądowymi (z wyjątkiem wydatków związanych z odzyskiwaniem kwot nienależnie wypłaconych po akceptacji Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym) oraz z realizacją ewentualnych postanowień wydanych przez sąd,
- wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przeciągu 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez Beneficjenta,
- podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- wydatek poniesiony na zakup gruntu przekraczający 10% wartości całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu w projektach współfinansowanych w ramach EFRR i Funduszu Spójności,
- zakup wartości niematerialnych lub prawnych,
- leasing oraz inne techniki finansowania nieruchomości, środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych,
- najem nieruchomości lub ich części,
- wynagrodzenia – koszty osobowe (za wyjątkiem typu projektu nr 7),
- wkład niepieniężny,
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia.

PODDZIAŁANIE 1.1.2. Promocja inwestycyjna

Do wydatków kwalifikowalnych w ramach poddziałania zalicza się m.in.:

1) koszty organizacji i udziału w krajowych i międzynarodowych targach i wystawach oraz misjach gospodarczych związanych z targami i wystawami za granicą, w tym:

- koszty wynajęcia powierzchni wystawienniczej,
- koszty wpisu do katalogu targowego, opłata rejestracyjna,
- koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu (np. koszty reklamy w mediach targowych, koszty organizacji konferencji prasowej; do 10% wartości projektu nie więcej niż 100 000 PLN),
- koszty wstępu na targi lub wystawy,
- koszty projektu i zabudowy stoiska,
- koszty projektu i produkcji indywidualnych materiałów promujących produkty w językach obcych, takich jak np.: katalogi, ulotki lub prezentacje na CD/DVD,
- koszty transportu, ubezpieczenie oraz odprawa celna eksponatów,
- koszt usługi tłumaczeń,
- koszty podróży służbowych maksymalnie dwóch przedstawicieli uczestniczących w imprezach wystawienniczych (zakwaterowanie, wyżywienie, transport, diety)¹²,
- koszty organizacji i obsługi technicznej stoiska.

2) koszty związane z organizacją kampanii promocyjnych, w tym:

- koszty podróży oraz zakwaterowania maksymalnie dwóch przedstawicieli (zakup

---

¹² Ponoszone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1990) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1991) z późniejszymi zmianami.

- biletów, noclegi, wyżywienie, diety)¹³,
- koszty organizacji spotkań promocyjnych (koszty wynajmu sal, koniecznego sprzętu, koszt usługi tłumaczeń),
  - koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu (do 10% wartości projektu nie więcej niż 100 000 PLN),
  - koszty projektu i produkcji indywidualnych materiałów promujących (takich jak np.: katalogi, ulotki lub prezentacje na CD/DVD, tłumaczenia na języki obce).

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- prowizje pobierane w ramach operacji wymiany walut oraz ujemne różnice kursowe, z wyjątkiem projektów współpracy ponadnarodowej,
- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- kary i grzywny, a także wydatki poniesione w związku z procesami sądowymi (z wyjątkiem wydatków związanych z odzyskiwaniem kwot nienależnie wypłaconych po akceptacji Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym) oraz z realizacją ewentualnych postanowień wydanych przez sąd,
- wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przeciągu 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez Beneficjenta,
- podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- wydatki na przygotowanie projektu,
- wydatki na zarządzanie projektem,
- nabycie nieruchomości,
- zakup środków trwałych,
- zakup wartości niematerialnych i prawnych,
- leasing oraz inne techniki finansowania nieruchomości, środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych,
- instalacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych,
- amortyzacja środków trwałych,
- roboty budowlane,
- wynagrodzenia – koszty osobowe,
- wydatki związane z ogólnym zarządem,
- wydatki na instrumenty finansowe (dokapitalizowanie funduszy),
- wkład niepieniężny,
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia.

DZIAŁANIE 1.2 Mikroprzedsiębiorstwa i MŚP

PODDZIAŁANIE 1.2.1. Mikroprzedsiębiorstwa

Kwalifikowalne są wydatki poniesione na:

Kwalifikowalność wydatków w ramach 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 typu projektów:

- 1) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym:
- koszty nabycia nieruchomości niezabudowanej,

---

¹³ Ponoszone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1990) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1991) z późniejszymi zmianami.

- koszty nabycia nieruchomości zabudowanej,
- koszty nabycia robót i materiałów budowlanych związanych z budową, rozbudową lub remontem obiektów budowlanych, budowli i lokali, pod warunkiem, że są niezbędne do prawidłowej realizacji i osiągnięcia celów projektu,
- koszty nabycia nowych i używanych środków trwałych na stałe zainstalowanych w projekcie, ściśle związanych z realizacją projektu (w tym w szczególności maszyny i urządzenia, narzędzia, przyrządy i aparatura, wyposażenie biurowe, infrastruktura techniczna),
- koszty rat kapitałowych z tytułu leasingu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych prowadzącego do przeniesienia własności tych środków na korzystającego (Beneficjenta) do wysokości wartości początkowej środka trwałego z dnia zawarcia umowy leasingu,
- koszty nabycia specjalistycznych środków transportu wyszczególnionych w rodzaju 743 oraz podgrupie 76 Klasyfikacji Środków Trwałych (Rozporządzenie RM w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych z 1999r., Dz.U. nr 112, poz. 1317), pod warunkiem, że wnioskodawca nie prowadzi działalności w sektorze transportu i zagwarantuje, iż zakupiony środek transportu będzie służył wyłącznie do realizacji celu określonego w projekcie,
- koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii poprzez nabycie patentów, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej,
- koszty instalacji i uruchomienia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, zakupionych z udziałem dofinansowania, z wyłączeniem wydatków na szkolenia w zakresie ich obsługi,
- koszty tworzenia stron www – dla 6 i 7 typu projektu,
- koszty podatku VAT, jeśli zgodnie z odrębnymi przepisami Beneficjentowi nie przysługuje prawo jego zwrotu lub odliczenia od należnego podatku od towarów i usług.

Kwalifikowalność wydatków w ramach 8 typu projektu:

- 1) koszty udziału w międzynarodowych targach i wystawach oraz misjach gospodarczych związanych z targami i wystawami za granicą, w tym:
  - koszty wynajęcia powierzchni wystawienniczej,
  - koszty wpisu do katalogu targowego, opłata rejestracyjna,
  - koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu (np. koszty reklamy w mediach targowych, koszty organizacji konferencji prasowej; do 10% wartości kosztów kwalifikowalnych),
  - koszty wstępu na targi lub wystawy,
  - koszty projektu i zabudowy stoiska,
  - koszty projektu i produkcji indywidualnych materiałów promujących produkty w językach obcych, takich jak np.: katalogi, ulotki lub prezentacje na CD/DVD,
  - koszty transportu, ubezpieczenie oraz odprawa celna eksponatów,
  - koszt usługi tłumaczeń,
  - koszty podróży służbowych maksymalnie dwóch przedstawicieli uczestniczących w imprezach wystawienniczych (zakwaterowanie, wyżywienie, transport, diety)¹⁴,
  - koszty organizacji i obsługi technicznej stoiska,
  - koszty podatku VAT, jeśli zgodnie z odrębnymi przepisami Beneficjentowi nie przysługuje prawo jego zwrotu lub odliczenia od należnego podatku od towarów i usług.

---

¹⁴ Ponoszone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1990) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1991) z późniejszymi zmianami.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- prowizje pobierane w ramach operacji wymiany walut oraz ujemne różnice kursowe, z wyjątkiem projektów współpracy ponadnarodowej,
- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- kary i grzywny, a także wydatki poniesione w związku z procesami sądowymi (z wyjątkiem wydatków związanych z odzyskiwaniem kwot nienależnie wypłaconych po akceptacji Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym) oraz z realizacją ewentualnych postanowień wydanych przez sąd,
- wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przeciągu 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez Beneficjenta,
- wydatek poniesiony na transport zakupionych środków trwałych,
- wydatek poniesiony na wykup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych dotychczasowo przez Beneficjenta leasingowanych,
- podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- wydatek poniesiony na zakup gruntu przekraczający 10% wartości całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu w projektach współfinansowanych w ramach EFRR i Funduszu Spójności,
- wydatki na przygotowanie projektu,
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- amortyzacja środków trwałych,
- wynagrodzenia – koszty osobowe,
- wydatki na zarządzanie projektem,
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia,
- wydatki na instrumenty finansowe (dokapitalizowanie funduszy),
- pozostałe wydatki opisane w pkt. 20, II. część,
- wydatki charakterystyczne dla innego funduszu strukturalnego (cross-financing),
- wydatki na promocję projektu,
- prowizje pobierane w ramach operacji wymiany walut oraz ujemne różnice kursowe,
- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- wydatki ponoszone na szkolenia,
- wydatki ponoszone na zakup aktywów obrotowych,
- wydatki na opłaty za przyłączenie do sieci,
- wydatki na odszkodowania za zajęcie cudzej nieruchomości na czas prowadzenia robót budowlanych lub za utracone zbiory,
- wydatek na najem nieruchomości lub jej części.

PODDZIAŁANIE 1.2.2. Małe i Średnie Przedsiębiorstwa

Kwalifikowane są wydatki poniesione na:

Kwalifikowalność wydatków w ramach 1, 2, 3, 4, 5, 6 typu projektów:

- koszty nabycia nieruchomości niezabudowanej,
- koszty nabycia nieruchomości zabudowanej,
- koszty nabycia robót i materiałów budowlanych związanych z budową, rozbudową lub remontem obiektów budowlanych, budowli i lokali, pod warunkiem, że są niezbędne do prawidłowej realizacji i osiągnięcia celów projektu,
- koszt nabycia nowych i używanych środków trwałych na stałe zainstalowanych w projekcie, ściśle związanych z realizacją projektu (w tym w szczególności maszyny

- i urządzenia, narzędzia, przyrządy i aparatura, wyposażenie biurowe, infrastruktura techniczna),
- koszty rat kapitałowych z tytułu leasingu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych prowadzącego do przeniesienia własności tych środków na korzystającego (Beneficjenta) do wysokości wartości początkowej środka trwałego z dnia zawarcia umowy leasingu,
  - koszty nabycia specjalistycznych środków transportu wyszczególnionych w rodzaju 743 oraz podgrupie 76 Klasyfikacji Środków Trwałych (Rozporządzenie RM w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych z 1999r., Dz.U. nr 112, poz. 1317), pod warunkiem, że wnioskodawca nie prowadzi działalności w sektorze transportu i zagwarantuje, iż zakupiony środek transportu będzie służył wyłącznie do realizacji celu określonego w projekcie,
  - koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii poprzez nabycie patentów, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej,
  - koszty instalacji i uruchomienia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, zakupionych z udziałem dofinansowania, z wyłączeniem wydatków na szkolenia w zakresie ich obsługi,
  - koszty podatku VAT, jeśli zgodnie z odrębnymi przepisami Beneficjentowi nie przysługuje prawo jego zwrotu lub odliczenia od należnego podatku od towarów i usług.

Kwalifikowalność wydatków w ramach 7, 8 typu projektów:

W ramach 7 i 8 typu projektów kwalifikować będą się wszystkie koszty wymienione dla typów projektów od 1 do 6 oraz:

- 1) koszty zakupu specjalistycznych usług doradczych związanych z przygotowaniem do wdrożenia oraz bezpośrednim wdrożeniem nowych technologii gospodarki e-biznes, a także technologii informatycznych i komunikacyjnych w procesach zarządzania przedsiębiorstwem,
- 2) koszty tworzenia stron www.

Kwalifikowalność wydatków w ramach 9 typu projektów:

- 1) koszty udziału w międzynarodowych targach i wystawach oraz misjach gospodarczych związanych z targami i wystawami za granicą w tym:
  - koszty wynajęcia powierzchni wystawienniczej,
  - koszty wpisu do katalogu targowego, opłata rejestracyjna,
  - koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu (np. koszty reklamy w mediach targowych, koszty organizacji konferencji prasowej; do 10% wartości kosztów kwalifikowalnych),
  - koszty wstępu na targi lub wystawy,
  - koszty projektu i zabudowy stoiska,
  - koszty projektu i produkcji indywidualnych materiałów promujących produkty w językach obcych, takich jak np.: katalogi, ulotki lub prezentacje na CD/DVD,
  - koszty transportu, ubezpieczenie oraz odprawa celna eksponatów,
  - koszty usługi tłumaczeń,
  - koszty podróży służbowych maksymalnie dwóch przedstawicieli uczestniczących w imprezach wystawienniczych (zakwaterowanie, wyżywienie, transport, diety)¹⁵,

---

¹⁵ Ponoszone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1990) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1991) z późniejszymi zmianami.

- koszty organizacji i obsługi technicznej stoiska,
- koszty podatku VAT, jeśli zgodnie z odrębnymi przepisami Beneficjentowi nie przysługuje prawo jego zwrotu lub odliczenia od należnego podatku od towarów i usług.

Kwalifikowalność wydatków w ramach 10, 11, 12 typu projektów:

- koszty zakupu specjalistycznych usług doradczych w zakresie projektowania, wdrażania i doskonalenia: nowego produktu lub usługi, planów marketingowych, strategii rozwoju firmy, systemów zarządzania jakością i innych wspomagających zarządzanie, zarządzania środowiskiem, BHP oraz w zakresie certyfikacji wyrobów, usług, surowców, maszyn i urządzeń, aparatury kontrolno – pomiarowej,
- koszty zakupu specjalistycznych usług doradczych w zakresie podejmowania i rozwijania działalności eksportowej,
- koszty zakupu specjalistycznych usług doradczych związanych z zastosowaniem i wykorzystaniem technologii informatycznych w przedsiębiorstwie,
- koszty podatku VAT, jeśli zgodnie z odrębnymi przepisami Beneficjentowi nie przysługuje prawo jego zwrotu lub odliczenia od należnego podatku od towarów i usług.

Kwalifikowalność wydatków w ramach 13 typu projektów:

1) zakup specjalistycznych usług doradczych obejmujących:

- koszty przygotowania planu i strategii połączenia przedsiębiorstw,
- koszty przygotowania sprawozdań zarządów przedsiębiorstw łączących się, uzasadniających ich połączenie wraz z wnioskiem do sądu rejestrowego,
- koszty usługi świadczonej przez biegłego rewidenta do zbadania planu łączenia się w zakresie jego poprawności i rzetelności,
- koszty przygotowania dokumentacji zmierzającej do dokonania zmian w księgach wieczystych lub rejestrach, dokonania cesji praw i obowiązków, przejęcia uprawnień wynikających z zezwoleń, koncesji, ulg oraz praw autorskich i im podobnych przysługujących łączącym się przedsiębiorcom,
- koszty doradztwa na kolejnych etapach łączenia się przedsiębiorstw, zakończone postanowieniem sądu rejestrowego o dokonanym połączeniu przedsiębiorstw,
- koszty podatku VAT, jeśli zgodnie z odrębnymi przepisami Beneficjentowi nie przysługuje prawo jego zwrotu lub odliczenia od należnego podatku od towarów i usług.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- prowizje pobierane w ramach operacji wymiany walut oraz ujemne różnice kursowe, z wyjątkiem projektów współpracy ponadnarodowej,
- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- kary i grzywny, a także wydatki poniesione w związku z procesami sądowymi (z wyjątkiem wydatków związanych z odzyskiwaniem kwot nienależnie wypłaconych po akceptacji Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym) oraz z realizacją ewentualnych postanowień wydanych przez sąd,
- wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przeciągu 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez Beneficjenta,
- wydatek poniesiony na transport zakupionych środków trwałych,
- wydatek poniesiony na wykup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych dotychczasowo leasingowanych,

- podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- wydatek poniesiony na zakup gruntu przekraczający 10% wartości całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu w projektach współfinansowanych w ramach EFRR i Funduszu Spójności,
- koszty szkoleń, badań, testów i innych usług niebędących doradztwem, itp. nie są kosztami kwalifikowanymi. W ramach kosztów kwalifikowanych nie mogą być finansowane koszty audytu certyfikującego. W ramach kosztów kwalifikowanych nie mogą być również finansowane żadne opłaty administracyjne, sądowe, notarialne.
- koszty uzyskania certyfikatu,
- wydatki na przygotowanie projektu,
- amortyzacja środków trwałych,
- najem nieruchomości lub ich części,
- wynagrodzenia – koszty osobowe,
- wydatki na instrumenty finansowe (dokapitalizowanie funduszy),
- wkład niepieniężny,
- pozostałe wydatki opisane w pkt. 20, II. część,
- wydatki charakterystyczne dla innego funduszu strukturalnego (cross-financing),
- wydatki na promocję projektu,
- wydatki na zarządzanie projektem,
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia,
- wydatki ponoszone na zakup aktywów obrotowych,
- wydatki na opłaty za przyłączenie do sieci,
- wydatki na odszkodowania za zajęcie cudzej nieruchomości na czas prowadzenia robót budowlanych lub za utracone zbiory.

PODDZIAŁANIE 1.2.3. Innowacje w Mikroprzedsiębiorstwach i MŚP

Kwalifikowane są wydatki poniesione na:

1) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym:

- koszty nabycia nieruchomości niezabudowanej,
- koszty nabycia nieruchomości zabudowanej,
- koszty nabycia robót i materiałów budowlanych związanych z budową, rozbudową lub remontem obiektów budowlanych, budowli i lokali, pod warunkiem, że są niezbędne do prawidłowej realizacji i osiągnięcia celów projektu,
- koszt nabycia nowych i używanych środków trwałych na stałe zainstalowanych w projekcie, ściśle związanych z realizacją projektu (w tym w szczególności maszyny i urządzenia, narzędzia, przyrządy i aparatura, wyposażenie biurowe, infrastruktura techniczna),
- koszty rat kapitałowych z tytułu leasingu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych prowadzącego do przeniesienia własności tych środków na korzystającego (Beneficjenta) do wysokości wartości początkowej środka trwałego z dnia zawarcia umowy leasingu,
- koszty nabycia specjalistycznych środków transportu wyszczególnionych w rodzaju 743 oraz podgrupie 76 Klasyfikacji Środków Trwałych (Rozporządzenie RM w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych z 1999r., Dz.U. nr 112, poz. 1317), pod warunkiem, że wnioskodawca nie prowadzi działalności w sektorze transportu i zagwarantuje, iż zakupiony środek transportu będzie służył wyłącznie do realizacji celu określonego w projekcie,
- koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii poprzez nabycie patentów, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej,
- koszty instalacji i uruchomienia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, zakupionych z udziałem dofinansowania, z wyłączeniem wydatków na szkolenia w zakresie ich obsługi,
- koszty podatku VAT, jeśli zgodnie z odrębnymi przepisami Beneficjentowi nie

przysługuje prawo jego zwrotu lub odliczenia od należnego podatku od towarów i usług.

2) koszty zakupu usług doradczych:

- dla typu projektu 4 kwalifikowalny jest zakup usług doradczych związanych z wdrażaniem strategii rozwoju przedsiębiorstwa w oparciu o nowe technologie i rozwiązania innowacyjne,
- dla typu projektu 5 kwalifikowalny jest zakup usług doradczych w zakresie powstawania firm opartych na wysokich technologiach lub zamierzających podjąć działalność gospodarczą polegającą na wytworzeniu wyrobów lub usług nowych na rynku polskim albo znacząco ulepszonych w porównaniu z występującymi na rynku,
- koszty podatku VAT, jeśli zgodnie z odrębnymi przepisami Beneficjentowi nie przysługuje prawo jego zwrotu lub odliczenia od należnego podatku od towarów i usług.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- prowizje pobierane w ramach operacji wymiany walut oraz ujemne różnice kursowe, z wyjątkiem projektów współpracy ponadnarodowej,
- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- kary i grzywny, a także wydatki poniesione w związku z procesami sądowymi (z wyjątkiem wydatków związanych z odzyskiwaniem kwot nienależnie wypłaconych po akceptacji Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym) oraz z realizacją ewentualnych postanowień wydanych przez sąd,
- wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przeciągu 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez Beneficjenta,
- wydatek poniesiony na transport zakupionych środków trwałych,
- wydatek poniesiony na wykup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych dotychczasowo przez Beneficjenta leasingowanych,
- podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- wydatek poniesiony na zakup gruntu przekraczający 10% wartości całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu w projektach współfinansowanych w ramach EFRR i Funduszu Spójności,
- koszty szkoleń, badań, testów i innych usług niebędących doradztwem, itp. nie są kosztami kwalifikowanymi. W ramach kosztów kwalifikowanych nie mogą być finansowane koszty audytu certyfikującego. W ramach kosztów kwalifikowanych nie mogą być finansowane żadne opłaty administracyjne, sądowe, notarialne,
- wydatki na przygotowanie projektu,
- amortyzacja środków trwałych,
- wynagrodzenia – koszty osobowe,
- wydatki na instrumenty finansowe (dokapitalizowanie funduszy),
- wkład niepieniężny,
- pozostałe wydatki opisane w pkt. 20, II. część,
- wydatki charakterystyczne dla innego funduszu strukturalnego (cross-financing),
- wydatki na promocję projektu,
- wydatki na zarządzanie projektem,
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia,
- wydatki ponoszone na zakup aktywów obrotowych,
- wydatki na opłaty za przyłączenie do sieci,
- wydatki na odszkodowania za zajęcie cudzej nieruchomości na czas prowadzenia robót budowlanych lub za utracone zbiory,
- wydatek na najem nieruchomości lub jej części.

DZIAŁANIE 1.3. Transfer technologii i innowacji

W szczególności kwalifikowane są wydatki poniesione na:

1) prace przygotowawcze:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym dokumentacji technicznej np. studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu,
- koszty nabycia nieruchomości zabudowanej.

2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym:

- koszty nabycia robót i materiałów budowlanych związanych z budową, rozbudową lub remontem obiektów budowlanych, budowli i lokali,
- koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiórkowe, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne, prace wykończeniowe),
- koszty przebudowy infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją,
- koszty prac wykończeniowych,
- koszty zakupu wyposażenia nierozzerwalnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
- koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji i nadzór,
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 100 000 PLN).

3) zakup specjalistycznych usług doradczych związanych z tworzeniem i rozwojem sieci współpracy pomiędzy sektorem badawczo – rozwojowym a przedsiębiorcami w zakresie transferu technologii i innowacji.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- prowizje pobierane w ramach operacji wymiany walut oraz ujemne różnice kursowe, z wyjątkiem projektów współpracy ponadnarodowej,
- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- kary i grzywny, a także wydatki poniesione w związku z procesami sądowymi (z wyjątkiem wydatków związanych z odzyskiwaniem kwot nienależnie wypłaconych po akceptacji Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym) oraz z realizacją ewentualnych postanowień wydanych przez sąd,
- wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przeciągu 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez Beneficjenta,
- podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- wydatek poniesiony na zakup gruntu przekraczający 10% wartości całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu w projektach współfinansowanych w ramach EFRR i Funduszu Spójności,
- koszty szkoleń, badań, testów i innych usług niebędących doradztwem, itp. nie są kosztami kwalifikowanymi. W ramach kosztów kwalifikowanych nie mogą być

finansowane audytu certyfikującego. W ramach kosztów kwalifikowanych nie mogą być finansowane żadne opłaty administracyjne, sądowe, notarialne,

- amortyzacja środków trwałych,
- najem nieruchomości lub ich części,
- wynagrodzenia – koszty osobowe,
- wydatki na instrumenty finansowe (dokapitalizowanie funduszy),
- wkład niepieniężny,
- wydatki na zarządzanie projektem,
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia.

PRIORYTET II. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

DZIAŁANIE 2.1. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego

Do wydatków kwalifikowalnych w ramach działania zalicza się m.in.:

1) prace przygotowawcze:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej,
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.

2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty nabycia robót i materiałów budowlanych związanych z budową, rozbudową lub remontem obiektów budowlanych, budowli i lokali,
- koszty prac budowlano – montażowych,
- koszty prac instalacyjnych,
- koszty zakupu sprzętu, oprogramowania i licencji oraz wyposażenia (oraz jego instalacja i konfiguracja) stanowiącego integralną część projektu; zestawy komputerowe nie mogą być starsze niż 3 lata, licząc od dnia rozpoczęcia inwestycji,
- koszty związane z zapewnieniem bezpieczeństwa przesyłania danych (np. systemy firewall, IDS, antywirusowe, kontroli dostępu do zasobów systemu),
- koszty zakupu wyposażenia nierozdzielnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
- koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,
- koszty dzierżawy pomieszczeń/ budynków nierozdzielnie związane z realizacją projektu (konieczność zapewnienia 5-letniego okresu trwałości w umowie),
- koszty informacji i promocji projektu integralnie związane z realizacją inwestycji (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN),
- zakup istniejącej infrastruktury telekomunikacyjnej (zasadność kosztu musi zostać wykazana w studium wykonalności, wydatek musi spełniać wszystkie warunki określone dla zakupu infrastruktury/ sprzętu używanego).

3) IRU (ang. Indefeasible Right of Use) – nieodwoływalne prawo używania na okres przynajmniej 20 lat. Aby wydatek mógł zostać uznany za kwalifikowany należy wykazać w studium wykonalności, iż budowa nowej infrastruktury jest nieuzasadniona z ekonomicznego punktu widzenia, dowodząc jednocześnie, iż nasycenie infrastruktury telekomunikacyjnej jest tak duże, że nowa inwestycja jest bezzasadna.

4) audyt zewnętrzny – obowiązkowy w przypadkach:

- realizowania przez projektodawcę pojedynczego projektu o wartości 3mln euro i więcej,
- realizowania przez projektodawcę kilku projektów o łącznej wartości 5mln euro i więcej.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- koszty dzierżawy łącz (za wyjątkiem zakupu łącz dostępowych z operatorami dla sieci szkieletowej w przypadku, gdy są faktycznie ponoszone przez końcowego Beneficjenta oraz IRU),
- opłaty za usługi dodatkowe, tj. prowadzenie serwisu www, kont poczty elektronicznej, serwerów, rejestracja i utrzymanie domen,
- koszty podłączenia indywidualnych użytkowników.

DZIAŁANIE 2.2. Rozwój elektronicznych usług publicznych **W szczególności kwalifikowalne są wydatki poniesione na:**

1) prace przygotowawcze, w tym:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej,
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.

2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty zakupu sprzętu, oprogramowania i wyposażenia (oraz jego konfiguracja) stanowiącego integralną część projektu; zestawy komputerowe nie mogą być starsze niż 3 lata, licząc od dnia rozpoczęcia inwestycji,
- koszty związane z zapewnieniem bezpieczeństwa przesyłania danych (np. systemy firewall, IDS, antywirusowe, kontroli dostępu do zasobów systemu),
- koszty budowy, rozbudowy i/lub przebudowy pomieszczeń i infrastruktury technicznej niezbędnej dla realizacji projektu (np. pomieszczenia na serwery),
- koszty prac budowlano-montażowych,
- koszty prac instalacyjnych,
- koszty dzierżawy pomieszczeń/ budynków nierozzerwalnie związane z realizacją projektu (konieczność zapewnienia 5-letniego okresu trwałości w umowie),
- koszty zakupu wyposażenia nierozzerwalnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
- koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,
- koszty informacji i promocji projektu integralnie związane z realizacją inwestycji (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

3) szkolenia dla użytkowników wdrożonego oprogramowania w ramach cross-financing.

4) koszty osobowe przy tworzeniu baz danych wyłącznie w okresie realizacji projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- koszty poniesione na przygotowanie i aktualizację szaty graficznej portalu,
- opłaty za usługi dodatkowe, tj. prowadzenie serwisu www, kont poczty elektronicznej, serwerów, rejestracja i utrzymanie domen.

PRIORYTET III. TURYSTYKA

PODDZIAŁANIE 3.1.1. Infrastruktura zaplecza turystycznego/przedsiębiorstwa Do wydatków kwalifikowalnych w ramach działania zalicza się:

1) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu,
- koszty nabycia nieruchomości zabudowanej,
- koszty nabycia robót i materiałów budowlanych związanych z budową, rozbudową lub remontem obiektów budowlanych, budowli i lokali, pod warunkiem, że są niezbędne do prawidłowej realizacji i osiągnięcia celów projektu,
- budowa, remont, przebudowa drogi wewnętrznej na terenie realizacji projektu do wysokości 40% kosztów kwalifikowanych, w przypadku gdy jest to element niezbędny i integralnie związany z realizacją projektu,
- koszt nabycia nowych i używanych środków trwałych ściśle związanych z realizacją projektu, służących wyposażeniu bazy noclegowej i gastronomicznej, w tym w szczególności meble hotelowe i restauracyjne, maszyny i urządzenia gastronomiczne, wyposażenie informatyczne, telekomunikacyjne i multimedialne,
- koszty rat kapitałowych z tytułu leasingu środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych prowadzącego do przeniesienia własności tych środków na korzystającego (Beneficjenta) do wysokości wartości początkowej środka trwałego z dnia zawarcia umowy leasingu,
- koszty nabycia specjalistycznych środków transportu wyszczególnionych w rodzaju 743 oraz podgrupie 76 Klasyfikacji Środków Trwałych (Rozporządzenie RM w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych z 1999r., Dz.U. nr 112, poz. 1317), pod warunkiem, że wnioskodawca nie prowadzi działalności w sektorze transportu i zagwarantuje, iż zakupiony środek transportu będzie służył wyłącznie do realizacji celu określonego w projekcie,
- koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii poprzez nabycie patentów, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej,
- koszty instalacji i uruchomienia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, zakupionych z udziałem dofinansowania, z wyłączeniem wydatków na szkolenia w zakresie ich obsługi,
- koszty podatku VAT, jeśli zgodnie z odrębnymi przepisami Beneficjentowi nie przysługuje prawo jego zwrotu lub odliczenia od należnego podatku od towarów i usług.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- zakup nieruchomości dla celów mieszkaniowych, uzbrojenie terenu pod budowę obiektu mieszkalnego, prace budowlano – montażowe w mieszkaniach, wyposażenie obiektu mieszkalnego,
- wydatek poniesiony na transport zakupionych środków trwałych,
- wydatek poniesiony na wykup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych dotychczasowo przez Beneficjenta leasingowanych,
- wydatki ponoszone na środki obrotowe,
- wydatki ponoszone na szkolenia,

- podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- wydatek poniesiony na zakup gruntu przekraczający 10% wartości całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu w projektach współfinansowanych w ramach EFRR i Funduszu Spójności,
- wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przeciągu 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez Beneficjenta.

PODDZIAŁANIE 3.1.2. Infrastruktura zaplecza turystycznego/podmioty publiczne

Do wydatków kwalifikowalnych w ramach działania zalicza się m.in.:

1) prace przygotowawcze, w tym:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.

2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym:

- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa wieczystego użytkowania nieruchomości zabudowanej, pod warunkiem, że istnieje bezpośredni związek zakupywanej nieruchomości z realizacją celów projektu,
- koszty nabycia robót i materiałów budowlanych związanych z budową, rozbudową,
- koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace geodezyjne, prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiórkowe, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne, prace wykończeniowe, instalacyjne),
- koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji i nadzór konserwatorski,
- koszty nabycia nowych środków trwałych ściśle związanych z realizacją projektu, służących wyposażeniu bazy noclegowej i gastronomicznej w tym w szczególności meble hotelowe i restauracyjne, maszyny i urządzenia gastronomiczne, wyposażenie informatyczne, telekomunikacyjne i multimedialne,
- koszty rat kapitałowych z tytułu leasingu środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych prowadzącego do przeniesienia własności tych środków na korzystającego (Beneficjenta) do wysokości wartości początkowej środka trwałego z dnia zawarcia umowy leasingu,
- koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych polegających m.in. na uzyskaniu praw patentowych, nabyciu licencji bezpośrednio związanych z realizacją projektu,
- koszty instalacji i uruchomienia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, zakupionych z udziałem dofinansowania, z wyłączeniem wydatków na szkolenia w zakresie ich obsługi,
- koszty podatku VAT, jeśli zgodnie z odrębnymi przepisami Beneficjentowi nie przysługuje prawo jego zwrotu lub odliczenia od należnego podatku od towarów i usług,

- koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- środki transportu związane z funkcjonowaniem bazy noclegowej oraz bazy gastronomicznej. W ramach działania istnieje możliwość zakupu jedynie specjalistycznych środków transportu, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (Dz. U. z dnia 31 grudnia 1999 r.),
- zakup nieruchomości dla celów mieszkaniowych, uzbrojenie terenu pod budowę obiektu mieszkalnego, prace budowlano – montażowe w mieszkaniach, wyposażenie obiektu mieszkalnego.

PODDZIAŁANIE 3.2.1. Infrastruktura okołoturystyczna/przedsiębiorstwa Do wydatków kwalifikowalnych w ramach działania zalicza się :

- 1) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:
  - koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu,
  - koszty nabycia nieruchomości zabudowanej,
  - koszty nabycia robót i materiałów budowlanych związanych z budową, rozbudową lub remontem obiektów budowlanych, budowli i lokali, pod warunkiem, że są niezbędne do prawidłowej realizacji i osiągnięcia celów projektu,
  - budowa, remont, przebudowa drogi wewnętrznej na terenie realizacji projektu do wysokości 40% kosztów kwalifikowanych, w przypadku gdy jest to element niezbędny i integralnie związany z realizacją projektu,
  - koszty nabycia nowych i używanych środków trwałych na stałe zainstalowanych w projekcie, ściśle związanych z realizacją projektu (w tym w szczególności maszyny i urządzenia, narzędzia, przyrządy i aparatura, wyposażenie biurowe, infrastruktura techniczna),
  - koszty rat kapitałowych z tytułu leasingu środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych prowadzącego do przeniesienia własności tych środków na korzystającego (Beneficjenta) do wysokości wartości początkowej środka trwałego z dnia zawarcia umowy leasingu,
  - koszty nabycia specjalistycznych środków transportu wyszczególnionych w rodzaju 743 oraz podgrupie 76 Klasyfikacji Środków Trwałych (Rozporządzenie RM w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych z 1999r., Dz.U. nr 112, poz. 1317), pod warunkiem, że wnioskodawca nie prowadzi działalności w sektorze transportu i zagwarantuje, iż zakupiony środek transportu będzie służył wyłącznie do realizacji celu określonego w projekcie,
  - koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii poprzez nabycie patentów, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej,
  - koszty instalacji i uruchomienia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, zakupionych z udziałem dofinansowania, z wyłączeniem wydatków na szkolenia w zakresie ich obsługi,
  - koszty podatku VAT, jeśli zgodnie z odrębnymi przepisami Beneficjentowi nie przysługuje prawo jego zwrotu lub odliczenia od należnego podatku od towarów i usług.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- zakup nieruchomości dla celów mieszkaniowych, uzbrojenie terenu pod budowę obiektu mieszkalnego, prace budowlano – montażowe w mieszkaniach, wyposażenie obiektu mieszkalnego,
- wydatek poniesiony na transport zakupionych środków trwałych,
- wydatek poniesiony na wykup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych dotychczasowo przez Beneficjenta leasingowanych,
- wydatki ponoszone na środki obrotowe,
- wydatki ponoszone na szkolenia,
- podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- wydatek poniesiony na zakup gruntu przekraczający 10% wartości całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu w projektach współfinansowanych w ramach EFRR i Funduszu Spójności,
- wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przeciągu 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez Beneficjenta.

PODDZIAŁANIE 3.2.2. Infrastruktura okołoturystyczna/podmioty publiczne **Do wydatków kwalifikowalnych w ramach działania zalicza się m.in.:**

1) prace przygotowawcze, w tym:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.

2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym:

- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu,
- koszty nabycia robót i materiałów budowlanych związanych z budową, rozbudową,
- koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace geodezyjne, prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiórkowe, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne, prace wykończeniowe, instalacyjne),
- Koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji i nadzór konserwatorski,
- koszty nabycia nowych środków trwałych ściśle związanych z realizacją projektu, służących niezbędnemu wyposażeniu infrastruktury okołoturystycznej,
- koszty rat kapitałowych z tytułu leasingu środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych prowadzącego do przeniesienia własności tych środków na korzystającego (Beneficjenta) do wysokości wartości początkowej środka trwałego z dnia zawarcia umowy leasingu,

- koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych polegających m.in. na uzyskaniu praw patentowych, nabyciu licencji bezpośrednio związanych z realizacją projektu,
- koszty instalacji i uruchomienia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, zakupionych z udziałem dofinansowania, z wyłączeniem wydatków na szkolenia w zakresie ich obsługi,
- koszty podatku VAT, jeśli zgodnie z odrębnymi przepisami Beneficjentowi nie przysługuje prawo jego zwrotu lub odliczenia od należnego podatku od towarów i usług,
- koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- środki transportu związane z funkcjonowaniem infrastruktury turystycznej. W ramach działania istnieje możliwość zakupu jedynie specjalistycznych środków transportu, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (Dz. U. Nr. 112, poz. 1317 z dnia 31 grudnia 1999 r.),
- zakup nieruchomości dla celów mieszkaniowych, uzbrojenie terenu pod budowę obiektu mieszkalnego, prace budowlano – montażowe w mieszkaniach, wyposażenie obiektu mieszkalnego.

DZIAŁANIE 3.3. Systemy informacji turystycznej

Do wydatków kwalifikowalnych w ramach działania zalicza się m.in.:

1) prace przygotowawcze, w tym:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej,
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.

2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym:

- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa wieczystego użytkowania nieruchomości zabudowanej, pod warunkiem, że istnieje bezpośredni związek zakupywanej nieruchomości z realizacją celów projektu,
- koszty nabycia robót i materiałów budowlanych związanych z montażem systemu koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace geodezyjne, prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiórkowe, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne, prace wykończeniowe, instalacyjne),
- koszty nabycia sprzętu ściśle związanego z realizacją projektu,
- koszty nabycia oprogramowania wykorzystywanego na potrzeby systemu informacji turystycznej,
- koszty rat kapitałowych z tytułu leasingu środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych prowadzącego do przeniesienia własności tych środków

na korzystającego (Beneficjenta) do wysokości wartości początkowej środka trwałego z dnia zawarcia umowy leasingu,

- koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych polegających m.in. na uzyskaniu praw patentowych, nabyciu licencji bezpośrednio związanych z realizacją projektu,
- koszty instalacji i uruchomienia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, zakupionych z udziałem dofinansowania, z wyłączeniem wydatków na szkolenia w zakresie ich obsługi,
- koszty podatku VAT, jeśli zgodnie z odrębnymi przepisami Beneficjentowi nie przysługuje prawo jego zwrotu lub odliczenia od należnego podatku od towarów i usług,
- koszty wydania materiałów informacyjnych związanych z funkcjonowaniem systemu informacji turystycznej,
- koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- koszty wydania materiałów informacyjnych związanych z funkcjonowaniem systemu informacji turystycznej.

DZIAŁANIE 3.4. Promocja turystyki

W działaniu tym kwalifikowalne są m.in. następujące rodzaje wydatków:

1) prace przygotowawcze, w tym:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu.

2) koszty organizacji pojedynczych imprez oraz kampanii promocyjnych (składających się z wielu różnych imprez):

- koszty podróży oraz zakwaterowania (zakup biletów, noclegi, wyżywienie, diety)¹⁶,
- koszty organizacji spotkań promocyjnych (koszty wynajmu sal, koniecznego sprzętu),
- koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu,
- koszty projektu i produkcji indywidualnych materiałów promujących (takich jak np.: katalogi, ulotki lub prezentacje na CD/DVD, tłumaczenia na języki obce).

3) koszty uczestnictwa w targach turystycznych:

- koszty udziału w międzynarodowych targach i wystawach oraz misjach gospodarczych związanych z targami i wystawami za granicą, w tym:
- koszty wynajęcia powierzchni wystawienniczej,
- koszty wpisu do katalogu targowego, opłata rejestracyjna,
- koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu (np. koszty reklamy w

---

¹⁶ Ponoszone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1990) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1991) z późniejszymi zmianami.

- mediach targowych, koszty organizacji konferencji prasowej),
- koszty wstępu na targi lub wystawy,
- koszty projektu i zabudowy stoiska,
- koszty projektu i produkcji indywidualnych materiałów promujących produkty w językach obcych, takich jak np.: katalogi, ulotki lub prezentacje na CD/DVD,
- koszty transport, ubezpieczenie oraz odprawa celna eksponatów,
- koszty tłumaczeń,
- koszty podróży służbowych przedstawicieli uczestniczących w imprezach wystawienniczych (zakwaterowanie, wyżywienie, transport, diety)¹⁷,
- koszty organizacji i obsługi technicznej stoiska.

4) koszty opracowania programów rozwoju i/lub promocji lokalnych i regionalnych produktów turystycznych i kulturowych,

5) koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- koszty związane z wdrażaniem programów rozwoju, promocji markowych produktów turystycznych.

PRIORYTET IV. KULTURA

Działanie 4.1. Infrastruktura kultury

W działaniu tym kwalifikowalne są m.in. następujące rodzaje wydatków:

1) prace przygotowawcze, w tym:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (np. dokumentacji technicznej, wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),
- koszty prac projektantów, architektów i konserwatorów,
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowalnych projektu pod warunkiem, że nabywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.

2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiórkowe, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne, prace wykończeniowe),

---

¹⁷ Ponośzone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1990) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1991) z późniejszymi zmianami.

- koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,
- koszty nadzoru konserwatorskiego,
- koszty zakupu sprzętu nierozzerwalnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji, w tym komputerowego wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem do przeszukiwania katalogów bibliotecznych (tylko jako element szerszego projektu),
- koszty zakupu eksponatów muzealnych tylko jako element szerszego projektu polegającego na budowie muzeum i jego wyposażeniu,
- digitalizacja zbiorów będących egzemplarzami zabytkowymi lub o wartości historycznej pod warunkiem ich powszechnego udostępnienia,
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN),
- zagospodarowanie bezpośredniego otoczenia obiektu przeznaczonego na cele kulturalne.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- zakup eksponatów muzealnych tylko w przypadku, gdy nie stanowią one części większego projektu, polegającego na budowie i wyposażeniu obiektu,
- zakup sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem w przypadku, gdy nie stanowi on części większego projektu, polegającego na budowie i wyposażeniu w sprzęt komputerowy,
- koszty prac budowlanych, modernizacyjnych itp., przy obiektach będących cmentarzami itp.,
- zakup nieruchomości dla celów mieszkalnych,
- remont, przebudowa, rewitalizacja itp. budynków zabytkowych, historycznych nie przeznaczonych na cele kulturalne (remont, adaptacja budynków, pomieszczeń na cele mieszkalne lub cele administracyjne),
- wydatki poniesione na prace polegające na rewitalizacji, konserwacji, rewaloryzacji itp. w obrębie cmentarzy (włącznie z historycznymi i zabytkowymi cmentarzami).

Działanie 4.2. Systemy informacji kulturalnej

Do wydatków kwalifikowalnych w ramach działania zalicza się m.in.:

1) prace przygotowawcze, w tym:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (np. dokumentacji technicznej, wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.

2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiórkowe, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne, prace wykończeniowe),
- koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji i nadzór,
- koszty nadzoru konserwatorskiego,
- koszty zakupu sprzętu, w tym komputerowego wraz ze specjalistycznym

- oprogramowaniem do przeszukiwania katalogów bibliotecznych, nierozdzielnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji (tylko jako element szerszego projektu),
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- koszty wydania materiałów informacyjnych związanych z funkcjonowaniem systemu informacji kulturalnej.

Działanie 4.3. Promocja kultury

W działaniu tym kwalifikowalne są m.in. następujące rodzaje wydatków:

1) prace przygotowawcze, w tym:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (np.: dokumentacji technicznej, wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu.

2) koszty organizacji pojedynczych imprez oraz kampanii promocyjnych (składających się z wielu różnych imprez),

- koszty podróży oraz zakwaterowania (zakup biletów, noclegi, wyżywienie, diety)¹⁸,
- koszty organizacji spotkań promocyjnych (koszty wynajmu sal, koniecznego sprzętu),
- koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu,
- koszty projektu i produkcji indywidualnych materiałów promujących (takich jak np.: katalogi, ulotki lub prezentacje na CD/DVD, tłumaczenia na języki obce).

3) koszty uczestnictwa w wystawach i imprezach kulturalnych, w tym:

- koszty wynajęcia powierzchni wystawienniczej,
- koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu,
- koszty wstępu na imprezy lub wystawy,
- koszty projektu i zabudowy stanowiska,
- koszty projektu i produkcji indywidualnych materiałów promujących produkty w językach obcych, takich jak np.: katalogi, ulotki lub prezentacje na CD/DVD,
- koszty transportu, ubezpieczenie oraz odprawa celna eksponatów,
- koszty tłumaczeń,
- koszty podróży służbowych przedstawicieli uczestniczących w imprezach wystawienniczych (zakwaterowanie, wyżywienie, transport, diety)¹⁹,

---

¹⁸ Ponośzone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1990) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1991) z późniejszymi zmianami.

¹⁹ Ponośzone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1990) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1991) z późniejszymi zmianami.

- koszty organizacji i obsługi technicznej stoisk.
- 4) koszty opracowania programów rozwoju i/lub promocji lokalnych i regionalnych produktów turystycznych i kulturowych.
- 5) koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- koszty związane z wdrażaniem programów rozwoju, promocji produktów kulturowych,
- zakup dzieł sztuki, eksponatów, produkcji, nabycia prac na potrzeby danego wydarzenia kulturalnego.

PRIORYTET V. ŚRODOWISKO

Działanie 5.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Do wydatków kwalifikowanych w ramach działania zalicza się m.in.:

- 1) prace przygotowawcze, w tym:
  - koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),
  - koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
  - koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.
- 2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:
  - koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiórkowe, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne, prace wykończeniowe),
  - koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji i nadzór,
  - koszty zakupu wyposażenia nierozzerwalnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
  - koszty infrastruktury towarzyszącej niezbędnej dla realizacji projektu,
  - koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- budowę zbiorników zapasów wody pitnej,
- odcinek przewodu kanalizacyjnego od studzienki znajdującej się na posesji indywidualnego użytkownika do budynku lub w przypadku braku studzienki odcinek

- przewodu od granicy nieruchomości gruntowej indywidualnego użytkownika do budynku, a w przypadku sieci wodociągowej odcinek za zaworem głównym,
- zakup środków transportu, np. na cele transportu ścieków, odpadów.

Działanie 5.2. Gospodarka odpadami

W działaniu tym kwalifikowane są m.in. następujące rodzaje wydatków:

1) prace przygotowawcze, w tym:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.

2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiórkowe, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne, prace wykończeniowe),
- koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji i nadzór,
- koszty zakupu wyposażenia nierozzerwalnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
- koszty infrastruktury towarzyszącej niezbędnej dla realizacji projektu,
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

3) kwalifikowalność wydatków w ramach 1 typu projektu:

- koszty przeprowadzenia akcji promocyjno-edukacyjnej (do 10% kosztów kwalifikowanych w ramach projektu).

4) kwalifikowalność wydatków w ramach 3 typu projektu:

- koszty zastąpienia materiałów azbestowych materiałami nieszkodliwymi (koszty demontażu i unieszkodliwienia materiałów azbestowych, koszty związane z przywróceniem, przy użyciu materiałów nieszkodliwych, stanu obiektu sprzed demontażu materiałów azbestowych).

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- zakup środków transportu, np. na cele transportu odpadów,
- oczyszczanie z azbestu budynków użyteczności publicznej stanowiących siedzibę administracji publicznej.

Działanie 5.3. Czyste powietrze i odnawialne źródła energii

Do wydatków kwalifikowalnych w ramach działania zalicza się m.in.:

1) prace przygotowawcze, w tym:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym

dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),

- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.

2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiórkowe, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne, prace wykończeniowe),
- koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji i nadzór,
- koszty zakupu wyposażenia nierozzerwalnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
- koszty infrastruktury towarzyszącej niezbędnej dla realizacji projektu,
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- podłączenie indywidualnych użytkowników do sieci ciepłych,
- likwidacja przestarzałych kotłowni węglowych u indywidualnych użytkowników,
- budowa infrastruktury służącej do produkcji i przesyłu energii pochodzącej z energii wiatrowej,
- zakup środków transportu.

Działanie 5.4 Zarządzanie środowiskiem

Do wydatków kwalifikowalnych w ramach działania zalicza się m.in.:

1) prace przygotowawcze, w tym:

- przygotowanie projektu (przeprowadzenie prac studialnych, ekspertyz, badania geologiczne),
- przygotowanie dokumentacji technicznej,
- przygotowanie studium wykonalności, prognozy oddziaływania na środowisko,
- przygotowanie dokumentacji przetargowej,
- koszty przygotowania przetargu, w tym publikacji ogłoszeń przetargowych.

2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- zakup wyposażenia nierozzerwalnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
- koszty promocji projektu (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

Działanie 5.5 Dziedzictwo przyrodnicze

Do wydatków kwalifikowalnych w ramach działania zalicza się m.in.:

1) prace przygotowawcze, w tym:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym

dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),

- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.

2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiórkowe, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne, prace wykończeniowe),
- koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji i nadzór,
- koszty zakupu wyposażenia nierozzerwalnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
- koszty infrastruktury towarzyszącej niezbędnej dla realizacji projektu,
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

3) koszty przeprowadzenia akcji promocyjno-edukacyjnej (do 10% kosztów kwalifikowanych w ramach projektu)²⁰.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

PRIORYTET VI. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ MIAST

Działanie 6.1. Wzmacnianie regionalnych ośrodków wzrostu

W działaniu tym kwalifikowalne są m.in. następujące rodzaje wydatków:

1) prace przygotowawcze, w tym:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości zabudowanej i niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.

2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym:

- koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiórkowe, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne),
- koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji i nadzór,
- koszty zakupu wyposażenia nierozzerwalnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
- koszty infrastruktury towarzyszącej niezbędnej dla realizacji projektu,
- koszty przebudowy infrastruktury technicznej i komunalnej kolidującej z inwestycją,

---

²⁰ nie dotyczy promocji projektu

- koszty prac wykończeniowych w tym umocnienia,
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- budowa budynków na cele mieszkaniowe,
- rozbiórka budynków pod budowę budynków mieszkalnych, zakup nieruchomości dla celów budowy obiektu mieszkalnego,
- remont, przebudowa, adaptacja budynków administracji publicznej w celach wyłącznie administracyjnych, (za wyjątkiem funkcji szkoleniowych, przekwalifikowywania, poradnictwa zawodowego osób bezrobotnych, zapobiegania przestępczości przyczyniających się do realizacji celów działania).

Działanie 6.2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

Poddziałanie 6.2.1. Rewitalizacja - „duże miasta”

W poddziałaniu tym kwalifikowalne są m.in. następujące rodzaje wydatków:

1) prace przygotowawcze:

- koszty przygotowania Lokalnych Programów Rewitalizacji,
- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),
- koszty badań i prac projektowych poprzedzających rewitalizację obszarów miejskich związane z urbanistyką, krajobrazem i budownictwem oraz prac geodezyjnych,
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości zabudowanej i niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.

2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym:

- koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiórkowe, prace izolacyjne, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne),
- koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji i nadzór,
- koszty zakupu wyposażenia nierozzerwalnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
- koszty przebudowy infrastruktury technicznej i komunalnej kolidującej z inwestycją,
- koszty prac wykończeniowych w tym umocnienia,
- koszty budowy małej infrastruktury drogowej, jak: zatoczki, przystanki autobusowe, nawierzchnia brukowa ulicy, chodnika, skweru,
- koszty zabudowy pustych przestrzeni (placów, rynków, parkingów, placów zabaw dla dzieci, publicznych toalet, małej architektury – fontanny, tarasy widokowe, ławki, kosze),
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

3) wydatki na inwestycje w budynki o charakterze mieszkalnym polegające na usuwaniu azbestu:

- koszty odnowy części głównej struktury budynku np. dach, fasada, instalacje techniczne budynku,

- utylizacja azbestu²¹ tylko gdy jest to nierozzerwalna część projektu związana z usuwaniem azbestu.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE KOSZTY NIEKWALIFIKOWALNE

- koszty związane z realizacją projektów nie ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji (nie znajdują się w granicach obszaru podlegającego rewitalizacji), nie przyczyniających się do realizacji celów działania,
- budowa budynków na cele mieszkaniowe,
- rozbórka budynków pod budowę budynków mieszkalnych, zakup nieruchomości dla celów budowy obiektu mieszkalnego,
- remont, przebudowa, adaptacja budynków administracji publicznej w celach wyłącznie administracyjnych (za wyjątkiem funkcji szkoleniowych, przekwalifikowywania, poradnictwa zawodowego osób bezrobotnych, zapobiegania przestępczości przyczyniających się do realizacji celów działania).

Działanie 6.2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

Poddziałanie 6.2.2. Rewitalizacja – „małe miasta”

W poddziałaniu tym kwalifikowalne są m.in. następujące rodzaje wydatków:

4) prace przygotowawcze:

- koszty przygotowania Lokalnych Programów Rewitalizacji,
- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),
- koszty badań i prac projektowych poprzedzających rewitalizację obszarów miejskich związane z urbanistyką, krajobrazem i budownictwem oraz prac geodezyjnych,
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości zabudowanej i niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.

5) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym:

- koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiorcze, prace izolacyjne, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne),
- koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji i nadzór,
- koszty zakupu wyposażenia nierozzerwalnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
- koszty przebudowy infrastruktury technicznej i komunalnej kolidującej z inwestycją,
- koszty prac wykończeniowych w tym umocnienia,
- koszty budowy małej infrastruktury drogowej, jak: zatoczki, przystanki autobusowe, nawierzchnia brukowa ulicy, chodnika, skweru,
- koszty zabudowy pustych przestrzeni (placów, rynków, parkingów, placów zabaw dla dzieci, publicznych toalet, małej architektury – fontanny, tarasy widokowe, ławki, kosze),
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją

²¹ Utylizacja odpadów musi być dokonana przez podmiot, który uzyskał zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami.

działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

6) wydatki na inwestycje w budynki o charakterze mieszkalnym polegające na usuwaniu azbestu:

- koszty odnowy części głównej struktury budynku np. dach, fasada, instalacje techniczne budynku,
- utylizacja azbestu²² tylko gdy jest to nierozzerwalna część projektu związana z usuwaniem azbestu.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE KOSZTY NIEKWALIFIKOWALNE

- koszty związane z realizacją projektów nie ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji (nie znajdują się w granicach obszaru podlegającego rewitalizacji), nie przyczyniających się do realizacji celów działania,
- budowa budynków na cele mieszkaniowe,
- rozbórka budynków pod budowę budynków mieszkalnych, zakup nieruchomości dla celów budowy obiektu mieszkalnego,
- remont, przebudowa, adaptacja budynków administracji publicznej w celach wyłącznie administracyjnych (za wyjątkiem funkcji szkoleniowych, przekwalifikowywania, poradnictwa zawodowego osób bezrobotnych, zapobiegania przestępczości przyczyniających się do realizacji celów działania).

PRIORYTET VII. TRANSPORT

Działanie 7.1 Modernizacja i rozbudowa sieci drogowej

Poddziałanie 7.1.1 Modernizacja i rozbudowa kluczowych elementów sieci drogowej

Do wydatków kwalifikowalnych w ramach poddziałania zalicza się m.in.:

1) prace przygotowawcze, w tym:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),
- koszty badań związanych z urbanistyką, krajobrazem, architekturą lub budownictwem, niezbędnych do realizacji celów projektu,
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.

2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbórkowe, prace izolacyjne, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne),
- koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,

---

²² Utylizacja odpadów musi być dokonana przez podmiot, który uzyskał zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami.

- koszty zakupu sprzętu i wyposażenia nierozdzielnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
- koszty infrastruktury towarzyszącej niezbędnej dla realizacji projektu,
- koszty przebudowy infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją, w tym linii elektroenergetycznych, teletechnicznych, kanalizacji sanitarnej, sieci gazowej, ciepłowniczej, wodociągowej, urządzeń melioracji wodnych, urządzeń podziemnych specjalnego przeznaczenia, infrastruktury kolejowej i tramwajowej,
- koszty prac wykończeniowych, w tym wykonanie umocnienia i zieleni drogowej,
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

3) kwalifikowalność wydatków w ramach 1 i 2 typu projektu:

- koszty budowy, przebudowy jezdni,
- koszty budowy pobocza,
- koszty budowy chodników, ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych i innych elementów drogi (w tym parkingów „Park&Ride” w zakresie służącym obsłudze transportu zbiorowego), o ile są realizowane wspólnie z elementami drogi służącymi do ruchu pojazdów,
- koszty instalacji oświetlenia drogi,
- koszty znaków drogowych, sygnałów drogowych i drogowskazów.

4) kwalifikowalność wydatków w ramach 3 typu projektu:

- koszty chodników, ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych zlokalizowanych w pasie drogowym,
- koszty instalacji oświetlenia miejsc niebezpiecznych,
- koszty budowy, przebudowy rond i wysepek drogowych służących kanalizacji ruchu drogowego,
- koszty rejestratorów prędkości (nie generujące przychodów),
- koszty innych obiektów poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Uwaga – efekty projektu powinny znaleźć odzwierciedlenie w odpowiednich wskaźnikach dotyczących bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.

5) kwalifikowalność wydatków w ramach 4 typu projektu:

- koszty budowy, przebudowy mostów, wiaduktów, estakad, tuneli, przepustów, kładek dla pieszych, przejść podziemnych, przepustów dla swobodnie wędrującej zwierzyny i innych obiektów inżynierskich w ramach pasa drogowego.

6) kwalifikowalność wydatków w ramach 5 typu projektu:

- koszty systemów sterowania ruchem drogowym i monitorowania ruchu drogowego, w tym między innymi detektory ruchu, czujniki natężenia ruchu, inteligentna sygnalizacja świetlna, znaki o zmiennej treści

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE KOSZTY NIEKWALIFIKOWALNE

- na infrastrukturę techniczną, w tym teletechniczną, nie mającą związku z celami projektu,
- na środki transportu,
- wydatki osobowe, oprócz menadżera kontraktu,
- na dojazdy do posesji,
- na prace niezwiązane z pasem drogowym,
- na parkingi, z wyjątkiem parkingów „Park&Ride”,
- na place stanowiące dworce komunikacji zbiorowej,
- na bieżące remonty i konserwacje, tj. działania przywracające infrastrukturę do pierwotnego stanu,

- na przebudowę infrastruktury technicznej niekolidującej z inwestycją, w tym linii elektroenergetycznych, teletechnicznych, kanalizacji sanitarnej, sieci gazowej, ciepłowniczej, wodociągowej, urządzeń melioracji wodnych, urządzeń podziemnych specjalnego przeznaczenia, infrastruktury kolejowej i tramwajowej.

Działanie 7.1 Modernizacja i rozbudowa sieci drogowej

Poddziałanie 7.1.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć drogową

Do wydatków kwalifikowalnych w ramach poddziałania zalicza się m.in.:

1) prace przygotowawcze, w tym:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),
- koszty badań związanych z urbanistyką, krajobrazem, architekturą lub budownictwem, niezbędnych do realizacji celów projektu,
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.

2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiórkowe, prace izolacyjne, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne),
- koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,
- koszty zakupu sprzętu i wyposażenia nierozzerwalnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
- koszty infrastruktury towarzyszącej niezbędnej dla realizacji projektu,
- koszty przebudowy infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją, w tym linii elektroenergetycznych, teletechnicznych, kanalizacji sanitarnej, sieci gazowej, ciepłowniczej, wodociągowej, urządzeń melioracji wodnych, urządzeń podziemnych specjalnego przeznaczenia, infrastruktury kolejowej i tramwajowej,
- koszt prac wykończeniowych, w tym wykonanie umocnienia i zieleni drogowej,
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

3) kwalifikowalność wydatków w ramach w ramach 1 typu projektu:

- koszty budowy, przebudowy jezdni,
- koszty budowy pobocza,
- koszty budowy chodników, ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych i innych elementów drogi (w tym parkingów „Park&Ride” w zakresie służącym obsłudze transportu zbiorowego), o ile są realizowane wspólnie z elementami drogi służącymi do ruchu pojazdów,
- koszty instalacji oświetlenia drogi,
- koszty znaków drogowych, sygnałów drogowych i drogowiskazów.

4) kwalifikowalność wydatków w ramach w ramach 2 typu projektu:

- koszty chodników, ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych zlokalizowanych w pasie drogowym,
- koszty instalacji oświetlenia miejsc niebezpiecznych,
- koszty budowy, przebudowy rond i wysepek drogowych służących kanalizacji ruchu

drogowego,

- koszty rejestratorów prędkości (nie generujące przychodów),
- koszty innych obiektów poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Uwaga – efekty projektu powinny znaleźć odzwierciedlenie w odpowiednich wskaźnikach dotyczących bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.

5) kwalifikowalność wydatków w ramach 3 typu projektu:

- koszty budowy, przebudowy mostów, wiaduktów, estakad, tuneli, przepustów, kładek dla pieszych, przejść podziemnych, przepustów dla swobodnie wędrującej zwierzyny i innych obiektów inżynierskich w ramach pasa drogowego.

6) kwalifikowalność wydatków w ramach 4 typu projektu:

- koszty systemów sterowania ruchem drogowym i monitorowania ruchu drogowego, w tym między innymi detektory ruchu, czujniki natężenia ruchu, inteligentna sygnalizacja świetlna, znaki o zmiennej treści

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- na infrastrukturę techniczną, w tym teletechniczną, nie mającą związku z celami projektu,
- na środki transportu,
- wydatki osobowe, oprócz menadżera kontraktu,
- na dojazdy do posesji,
- na prace niezwiązane z pasem drogowym,
- na parkingi, z wyjątkiem parkingów „Park&Ride”,
- na place stanowiące dworce komunikacji zbiorowej,
- na bieżące remonty i konserwacje, tj. działania przywracające infrastrukturę do pierwotnego stanu,
- na przebudowę infrastruktury technicznej niekolidującej z inwestycją, w tym linii elektroenergetycznych, teletechnicznych, kanalizacji sanitarnej, sieci gazowej, ciepłowniczej, wodociągowej, urządzeń melioracji wodnych, urządzeń podziemnych specjalnego przeznaczenia, infrastruktury kolejowej i tramwajowej.

Działanie 7.2. Transport publiczny

W poddziałaniu tym kwalifikowane są m.in. następujące rodzaje wydatków:

1) prace przygotowawcze, w tym:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),
- koszty badań związanych z urbanistyką, krajobrazem, architekturą lub budownictwem, niezbędnych do realizacji celów projektu,
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.

2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiórkowe, prace izolacyjne, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne),

- koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,
- koszty zakupu sprzętu i wyposażenia nierozdzielnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
- koszty infrastruktury towarzyszącej niezbędnej dla realizacji projektu,
- koszty przebudowy infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją, w tym linii elektroenergetycznych, teletechnicznych, kanalizacji sanitarnej, sieci gazowej, ciepłowniczej, wodociągowej, urządzeń melioracji wodnych, urządzeń podziemnych specjalnego przeznaczenia, infrastruktury kolejowej i tramwajowej,
- koszt prac wykończeniowych, w tym wykonanie umocnienia i zieleni drogowej,
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

3) prace związane z jednostkami taborowymi, w tym:

- wartość nabywanych jednostek taborowych,
- koszty prac związanych z dostosowaniem zaplecza technicznego do nowych jednostek taborowych,
- koszty prac związanych z dostosowaniem taboru do zintegrowanych systemów elektronicznej obsługi transportu publicznego,
- koszty związane z wycofaniem z ruchu pojazdów zastępowanych przez tabor nowo zakupiony.

4) kwalifikowalność wydatków w ramach 1 typu projektu:

- koszty torowiska wraz z wyposażeniem i infrastrukturą towarzyszącą oraz przystankami dla obsługi podróżnych,
- koszty napowietrznej sieć trakcyjnej wraz z podstacjami zasilającymi.

5) kwalifikowalność wydatków w ramach 2 typu projektu:

- koszty przebudowy linii kolejowych, w tym trakcji,
- koszty przebudowy obiektów dworcowych w zakresie obsługi podróżnych, z wyłączeniem przestrzeni komercyjnych niezwiązanych z funkcjami transportowymi obiektu,
- koszty budowy i przebudowy peronów i innych przestrzeni swobodnego dostępu, służących podróżnym
- koszty budowy i organizacji obiektów „Park&Ride” w zakresie służącym obsłudze transportu zbiorowego.

6) kwalifikowalność wydatków w ramach 3 typu projektu:

- koszty budowy i przebudowy dworców komunikacyjnych, także multimodalnych (z wyłączeniem kolejowych) w zakresie obsługi podróżnych, z wyłączeniem przestrzeni komercyjnych niezwiązanych z funkcjami transportowymi obiektu, w tym koszty budowy i organizacji obiektów „Park&Ride” w zakresie służącym obsłudze transportu zbiorowego..

7) kwalifikowalność wydatków w ramach 4 i 5 typu projektu:

- koszty zakupu taboru kolejowego, tramwajowego, trolejbusowego (w tym pojazdy z alternatywnym źródłem napędu),
- koszty modernizacji taboru kolejowego, tramwajowego, trolejbusowego,
- koszty zakupu taboru autobusowego spełniającego wymogi środowiskowe przewidziane we właściwych regulacjach prawnych (właściwe rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie pomocy publicznej).

8) kwalifikowalność wydatków w ramach 6 typu projektu:

- koszty systemów poboru opłat oparte na nośnikach elektronicznych,
- koszty systemów rejestracji potoków podróżnych, w tym fotokomórki i czujniki ruchu,

- koszty dyspozytorskich systemów pozycjonowania pojazdów,
- koszty urządzeń elektronicznej informacji pasażerskiej w czasie rzeczywistym,
- koszty systemów monitoringu wizyjnego w ramach transportu publicznego.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- na infrastrukturę techniczną, w tym teletechniczną, nie mającą związku z celami projektu,
- na ogólnodostępną infrastrukturę drogową,
- wydatki osobowe, oprócz menadżera kontraktu,
- na parkingi (parkingi „Park&Ride” mogą uzyskać wsparcie jako element projektu drogowego w ramach działania 7.1),
- na bieżące remonty i konserwacje, tj. działania przywracające infrastrukturę do pierwotnego stanu,
- koszty witryny internetowej w ramach informacji pasażerskiej w czasie rzeczywistym,
- koszty szkoleń personelu obsługującego nowozakupione jednostki taboru oraz obsługującego zintegrowane systemy elektronicznej obsługi w transporcie publicznym,
- monitoring wizyjny wykraczający poza pojazdy oraz obiekty i przestrzenie służące bezpośrednio podróżnym,
- elektroniczne nośniki biletowe (karty).

PRIORYTET VIII. INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

Działanie 8.1. Infrastruktura szkolnictwa wyższego

W działaniu tym kwalifikowalne są m.in. następujące rodzaje wydatków:

3) prace przygotowawcze, w tym:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.

4) prace inwestycyjne oraz związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiórkowe, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne, prace wykończeniowe),
- koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji i nadzór,
- koszty zakupu sprzętu i wyposażenia nierozzerwalnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji (koszty zakupu urządzeń naukowych i dydaktycznych, koszty zakupu sprzętu sportowego, koszty zakupu wyposażenia sal dydaktycznych, bibliotek i czytelni koszty zakupu niezbędnego sprzętu i oprogramowania do tworzenia lub

modernizacji zintegrowanego systemu wspomagania zarządzania w szkołach wyższych),

- koszty infrastruktury towarzyszącej niezbędnej dla realizacji projektu,
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- zakup książek do bibliotek.

Działanie 8.2. Infrastruktura placówek oświaty

W działaniu tym kwalifikowane są m.in. następujące rodzaje wydatków:

1) prace przygotowawcze, w tym:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej,
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.

2) prace inwestycyjne oraz związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiórkowe, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne, prace wykończeniowe),
- koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji i nadzór,
- koszty zakupu sprzętu i wyposażenia nierozzerwalnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji (koszty zakupu urządzeń naukowych i dydaktycznych, koszty zakupu sprzętu sportowego, koszty zakupu wyposażenia sal dydaktycznych, bibliotek i czytelni, koszty zakup niezbędnego wyposażenia obiektów infrastruktury edukacyjnej i społeczno-edukacyjnej, koszty zakupu niezbędnego sprzętu i oprogramowania do tworzenia lub modernizacji zintegrowanego systemu wspomagania zarządzania oświatą),
- koszty infrastruktury towarzyszącej niezbędnej dla realizacji projektu,
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- zakup książek do bibliotek

Działanie 8.3. Infrastruktura kształcenia ustawicznego

W działaniu tym kwalifikowane są m.in. następujące rodzaje wydatków:

1) prace przygotowawcze, w tym:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej,
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.

2) prace inwestycyjne oraz związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiórkowe, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne, prace wykończeniowe),
- koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji i nadzór,
- koszty zakupu sprzętu i wyposażenia nierozdzielnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji (koszty zakupu urządzeń naukowych i dydaktycznych, koszty zakupu wyposażenia sal dydaktycznych, koszty zakupu niezbędnego sprzętu i oprogramowania do tworzenia lub modernizacji zintegrowanego systemu wspomagania zarządzania w placówkach kształcenia ustawicznego),
- koszty infrastruktury towarzyszącej niezbędnej dla realizacji projektu,
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

PRIORYTET IX. ZDROWIE I REKREACJA

Działanie 9.1. Infrastruktura leczenia zamkniętego

Działanie 9.2. Infrastruktura leczenia otwartego

W działaniach tych kwalifikowane są m.in. następujące rodzaje wydatków:

1) prace przygotowawcze, w tym:

- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
- koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.

2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiórkowe, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne, prace wykończeniowe),
- koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji

- inwestycji i nadzór,
- koszty zakupu sprzętu i wyposażenia technicznego, nierozdzielnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
  - koszty infrastruktury towarzyszącej niezbędnej dla realizacji projektu,
  - koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).
- 3) wydatki związane z realizacją projektu, w tym:
- wymiana i zakup instalacji grzewczej i źródła ciepła oraz termomodernizacja i termoizolacja budynku tylko w ramach szerszego projektu,
  - dostosowaniem obiektu do przepisów przeciwpożarowych pod warunkiem, że stanowi to konieczny i uzasadniony (ekonomicznie i finansowo) element szerszej inwestycji polegającej na kompleksowym remoncie obiektu,
  - dostosowaniem obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych pod warunkiem, że jest to element szerszej zakrojonych prac,
  - wymiana lub remont dźwigów osobowych i towarowych pod warunkiem, że efektem takiej inwestycji jest zmiana lub stworzenie nowego systemu komunikacji pionowej, celem podniesienia jakości świadczonych usług - np. wydzielenie wind dla transportu chorych, osób dochodzących na leczenie i odwiedzających; stworzenie systemu ułatwiającego dostęp do obiektu dla osób niepełnosprawnych, np. winda zewnętrzna z wejściem bezpośrednio z ulicy (bez konieczności pokonywania dodatkowo podjazdów, ewentualnych barier architektonicznych),
  - wydatki na wyposażenie w infrastrukturę techniczną pomieszczeń obiektu ochrony zdrowia, służącą ich przygotowaniu do pełnienia zgodnych z przeznaczeniem funkcji np. doprowadzenie gazów medycznych, zainstalowanie klimatyzacji, zamontowanie kolumn anestezjologicznych, zawieszanie do lamp medycznych,
  - wydatki związane z zakupem sprzętu i aparatury medycznej, będących przedmiotem projektu,
  - zakup sprzętu komputerowego i monitorującego w ramach szerszej zakrojonych prac, zmierzających do kompleksowej informatyzacji jednostki oraz poprawy bezpieczeństwa osób i mienia, znajdujących się na terenie zakładu.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

Do wydatków niekwalifikowanych zalicza się w szczególności:

- budowę i modernizację parkingów,
- budowę i modernizację dróg dojazdowych i wewnętrznych,
- remont, modernizację i wyposażenie części administracyjnej, nie związanej z bezpośrednią obsługą pacjentów,
- remont wind i szybów, będących elementem prac dotyczących bieżącego utrzymania budynku,
- remont i wyposażenie (inne niż sprzęt komputerowy lub monitorujący) pomieszczenia do obsługi w/w sprzętów,
- placówki służby zdrowia mogą włączać do projektu wydatki na prace związane z działalnością nie objętą kontraktacją z NFZ, pod warunkiem ujęcia ich jako kosztów niekwalifikowanych.

Działanie 9.3. Lokalna infrastruktura sportowa.

W działaniu tym kwalifikowane są m.in. następujące rodzaje wydatków:

- 1) prace przygotowawcze, w tym:
- koszty przygotowania dokumentacji projektowej i wymaganych załączników (w tym

- dokumentacji technicznej np. wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności lub biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),
- koszty przetargów przeprowadzonych przed rozpoczęciem właściwej realizacji projektu,
  - koszty nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych pod warunkiem, że zakupywany grunt jest niezbędny do realizacji celów projektu.
- 2) prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:
- koszty przygotowania terenu pod budowę (w tym: prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace budowlane, prace rozbiórkowe, prace remontowe, prace modernizacyjne, prace konserwacyjne, prace wykończeniowe),
  - koszty nadzoru sprawowanego w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji i nadzór,
  - koszty zakupu sprzętu i wyposażenia technicznego, nierozzerwalnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
  - koszty infrastruktury towarzyszącej, niezbędnej dla realizacji projektu,
  - koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 250 000 PLN).
- 3) wydatki związane z realizacją projektu, w tym:
- zakup sprzętu sportowego,
  - wydatki związane z budową lub remontem i modernizacją obiektów infrastruktury towarzyszącej obiektom sportowym, tylko jeśli prace te są realizowane w powiązaniu z pracami dotyczącymi obiektu sportowego oraz jeśli obecny stan (lub brak) infrastruktury towarzyszącej uniemożliwia prawidłowe korzystanie z obiektu.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- budowę i modernizację parkingów,
- budowę i modernizację dróg dojazdowych i wewnętrznych,
- remont, modernizację i wyposażenie części administracyjnej nie związanej z bezpośrednią obsługą użytkowników obiektu.

PRIORYTET X. POMOC TECHNICZNA

10.1. Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania

W działaniu tym kwalifikowalne są m.in. następujące rodzaje wydatków:

- koszty osobowe (wydatki związane z rekrutacją, wynagrodzeniami oraz ze składkami na ubezpieczenie społeczne) pracowników pełniących ściśle określone funkcje związane z przygotowaniem, oceną, monitorowaniem, audytem projektu i programu, oceną projektów, kontrolą finansową i weryfikacją płatności w ramach RPO WSL na lata 2007-2013,
- koszty osobowe (wydatki związane z wynagrodzeniami oraz ze składkami na ubezpieczenie społeczne) pracowników obsługujących Regionalny Komitet Monitorujący,
- koszty remontów pomieszczeń biurowych,
- koszty wynajęcia powierzchni biurowej,
- koszty organizacji posiedzeń Komitetów, paneli i komisji,
- koszty przygotowania i powielenia materiałów,
- koszty wynajmu sal i sprzętu multimedialnego,

- koszty przejazdów,
- koszty wyżywienia,
- koszty noclegów,
- koszty usług świadczonych przez ekspertów powołanych do uczestnictwa w obradach KM,
- koszty przygotowania, powielenia i rozpowszechnienia raportów z posiedzeń KM oraz sprawozdań rocznych i końcowych,
- koszty przygotowania ekspertyz na potrzeby oceny i selekcji projektów,
- koszty pracy ekspertów oceniających projekty,
- koszty kontroli (także kontrola na miejscu),
- koszty organizacji seminariów i warsztatów
- koszty udziału pracownika w szkoleniach językowych,
- koszty delegacji służbowych,
- koszty udziału pracownika w szkoleniach, seminariach, stażach, warsztatach, konferencjach, spotkaniach roboczych studiach podyplomowych dotyczących problematyki związanej z wykonywanymi obowiązkami w ramach zarządzania i wdrażania RPO WSL na lata 2007-2013,
- koszty leasingu operacyjnego,
- koszty przygotowania specyfikacji przetargowej i przeprowadzenia przetargu,
- koszty zakupu i instalacji sprzętu komputerowego (np. komputery, serwery, monitory, projektory multimedialne, skanery),
- koszty zakupu pozostałych urządzeń elektronicznych wyposażenia biurowego (np. faksy, kopiarki, drukarki, telefony),
- koszty zakupu oprogramowania,
- koszty zakupu mebli biurowych na potrzeby zarządzania i wdrażania RPO WSL na lata 2007-2013,
- koszty zakupu innych materiałów biurowych niezbędnych do zarządzania i wdrażania RPO WSL na lata 2007-2013,
- koszty przygotowania analiz, studiów i ekspertyz na potrzeby zarządzania i wdrażania RPO WSL na lata 2007-2013,
- koszty prac ekspertów krajowych i zagranicznych,
- koszty tłumaczeń dokumentów oraz wynajmu tłumaczy dla RPO WSL na lata 2007-2013,
- koszty przeprowadzenia ewaluacji (bieżącej oraz ex-ante) RPO WSL na lata 2007-2013,
- koszty wsparcia eksperckiego w zakresie przygotowania i realizacji projektów,
- wsparcie eksperckie w postaci pracy ekspertów, przygotowania ekspertyz , analiz, studiów i koncepcji dotyczących ewaluacji RPO WSL na lata 2007-2013,

10.2. Działania informacyjne i promocyjne

W działaniu tym kwalifikowalne są m.in. następujące rodzaje wydatków:

- koszty wynajęcia sali, sprzętu multimedialnego i nagłośnienia,
- koszty tłumaczeń,
- koszty przejazdu, wyżywienia, zakwaterowania pracowników biorących udział w szkoleniach dla Beneficjentów końcowych oraz ostatecznych odbiorców (Beneficjentów) i wydarzeniach promocyjnych,
- koszty przygotowania dokumentacji przetargowej na wybór firmy lub firm odpowiedzialnych za opracowanie i dystrybucję materiałów informacyjnych oraz organizację szkoleń dla Beneficjentów końcowych oraz ostatecznych odbiorców (Beneficjentów),
- koszty przygotowania, publikacji i dystrybucji ulotek, broszur, folderów i biuletynów informacyjnych oraz innych materiałów informujących o RPO WSL na lata 2007-2013,
- koszty organizowania konferencji prasowych, seminariów i warsztatów,
- koszty przygotowania i zamieszczania informacji o RPO WSL na lata 2007-2013 w

- mediach,
- koszty stworzenia oraz modyfikacji portalu internetowego,
  - koszty bieżącego uaktualniania informacji, utrzymania i obsługi portalu,
  - koszty promocji portalu internetowego,
  - koszty opracowania materiałów zamieszczanych na stronach internetowych,
  - koszty przeprowadzenia przetargu i wyposażenia biura (sprzęt komputerowy, inne urządzenia biurowe, meble) pełniącego funkcję punktu informacyjnego dla Beneficjentów końcowych,
  - koszty wynajęcia pomieszczenia na potrzeby punktu informacyjnego dla Beneficjentów końcowych,
  - koszty opłat eksploatacyjnych związanych z funkcjonowaniem punktu informacyjnego,
  - koszty zatrudnienia osób w punkcie informacyjnym,
  - koszty zakupu materiałów i mebli biurowych oraz niezbędnego wyposażenia biurowego,
  - koszty zakupu sprzętu komputerowego i biurowego na potrzeby realizacji Działań Promocyjnych RPO WSL na lata 2007 -2013.
  - koszty inicjatyw dotyczących tworzenia sieci wymiany informacji o zasięgu ponadlokalnym, ponadregionalnym i międzynarodowym, w celu wymiany doświadczeń i propagowania dobrych wzorów,

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień decyzji o dofinansowanie projektu

WYBRANE WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- następujące składniki wynagrodzeń: świadczenie urlopowe (tzw. Wczasy pod gruszą), odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, składki na PFRON, odprawy emerytalno-rentowe, nagrody jubileuszowe, wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy (dotyczy nieobecności powyżej 33 dni), zasiłki finansowane z budżetu państwa,
- koszty badań okresowych i wstępnych,
- bony żywieniowe dla pracowników,
- koszty usług zdrowotnych,
- dopłata do okularów,
- zakup środków transportu,
- wydatki na bieżącą działalność instytucji, jeśli ponoszone są niezależnie od zadań związanych z zarządzaniem i wdrażaniem RPO.